

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi tanács felügyelete alatt:

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Felolvas szerkesztő: Buday Barna.

Társzerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár negyedévre 60 korona, OMGE tagoknak negyedévre 40 korona.

TARTALOM:

A termésrendelet módosítása.
A jövő árpolitikája.
Mezőgazdasági üzemi intézet felállítása.
Feladatok a takarmányozás terén. (Konkoly Thege Sándor dr.)
Cukorrépaág termelése. (Baross László.)
A paradicsom konzerválása. (Buchtá Győző.)
Új rendeletek.
Levélszekrény. (Tóvissz iglic irtása. — Tök és dinnye ipari feldolgozása. — A fekete bodza felhasználása. — Vöröshagyma eltarthatása.)
Könyvismertetés.
A közgazdasági egyetem tanulmányi szabályzata.
A kísérletügyi tisztviselők kívánságai. (S.)
Birtokpolitikai anarchia Erdélyben.
Vegyes közlemények.
Társaság. Kereskedelem.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földművelési és növénytermelési szakosztálya által f. é. augusztus hó 30-31-én Mikosdpusztára rendezendő

tanulmányi kirándulásra.

Az OMGE földm. és növénytermelési szakosztálya Zierer Ernő Mikosdpuszta-i (Zala megye) gazdaságába az ottani burgonyaöntöző telep berendezésének, az öntözés módjának és eredményeinek, valamint a burgonyafeldolgozó-üzemek (burgonyahengermalom, burgonyaszárító) megtekintésére tanulmánykirándulást rendez. A kiránduláson résztvehetnek a szakosztálynak tagjai és amennyiben a jelentkezők száma ezt megengedi, az OMGE más tagjai is. Jelentkezni az OMGE titkári hivatalánál legkésőbb f. hó 25-ig lehet. Az elhelyezés miatt 30 tagnál több nem vehető fel, ezért a jelentkezés sorrendje lesz irányadó.

Indulás aug. 30-án (hétfőn): I. Budapest kel. p. u. délelőtt 7-15-kor Győr-Szombathelyi vonaton Sárvárra. Érke. 4-30-kor. Átszállás Mikosd felé. Érke. 6-30-kor. II. Budapest déli vasút 7-25-kor délelőtt Nagykanizsa-Szombathely felé. Oszkó állomásra, érke. 8-10-kor este, honnan kocsin 1 óra Mikosdpusztára. III. Budapest kel. p. u. 6-30-kor délelőtt Balatonfüreden át Tapolca — Ukk — Túrje — Zalabér (kétszeri átszállás). Onnan kocsin.

Résztvenni kívánó tagjaink egyszersmind azt is jelentsék be, mely utvonalat kívánják igénybevenni, hogy megfelelő számú kocsit állhasson az érkezési állomásokon rendelkezésre.
Budapest, 1920. augusztus hó 9-én.

Dessewffy Aurél gróf s. k.
szakoszt. elnök.

Egyről-másról.

A termésrendelet módosítása. — A jövő árpolitikája. — Mezőgazdasági üzemi intézet felállítása.)

A termésrendelet módosítása.

A kenyérellátás és a gabonarekiválás kérdése az előző években is a közérdeklődés előterében állott és nagy jelentőségénél fogva nemcsak köz- és mezőgazdasági, hanem politikai kérdés is volt. Az idén azonban talán még az eddiginél is nagyobb érdeklődést és élénkebb vitát váltott ki és még jobban belekerült a politikai élet hullámverésébe. Előző számainkban ismételtén kidomborítottuk, hogy amilyen fontos, éppen olyan nehéz és kényes kérdés a kenyérellátás helyes megoldása és biztosítása. Ennek nehézségeit fokozta csak a jelenlegi helyzet, amidőn a háborús évek után a termelők szabadabb mozgást és jobb értékesítést, a fogyasztók pedig olcsóbb és hűségesebb kenyérellátást várnak. Így a gabona felhasználásának és értékesítésének kérdése két érdekeltég ütköző pontjává vált. Ezt megpróbálta kiküszöbölni a termésrendelet, ennek intézkedései ellen azonban minden oldalról súlyos kifogások és jogosult panaszok merültek fel.

Ezekkel a figyelemreméltó szempontokkal, amelyeket legutóbbi számainkban már részletesen megvilágítottunk, az elmúlt hét folyamán Huszár Elemér indítványa folytán hosszasan foglalkozott a nemzetgyűlés is. A beható vita folyamán azonban leginkább a falu és a város, a termelő és fogyasztó között fennálló természetes érdekellentéteket tárgyalták és a mindkét oldalon észlelhető sérelmeket hozták elő, de olyan gyakorlati irányú javaslat nem hangzott el, amely a kérdés megoldására s az ellentétek áthidalására alkalmasnak ígérkezne.

Felvetődött külön kenyéradó kivetésének az eszméje, aminek segítségével a gazdák termelési költségeiknek megfelelő gabonárákat kaphatnának, a fogyasztók pedig olcsóbb áron jut-

hatnának a kenyérhez. Az ilyen élelmészeti adó kivetésének azonban pénzügyi szempontokból is nagy nehézségei vannak és bár a kenyérellátás terhet nem róna egyedül a gazdatársadalomra, mégis e megoldás mellett is bizonyára ennek orozslánrészét ő viselné.

De a kenyéradó — amennyiben keresztülvihető és megfelelő eredménnyel jár — csak az árkérdést oldhatná meg és még mindig nyitva marad a másik, nem kevésbé fogós kérdés: hogyan lehet a tervezettnél jobb kenyérellátást biztosítani, ha még az eddigi termésbecslési adatok és kivetési kulcsok is túlmagasaknak bizonyultak és a termelés folytonossága érdekében azok megfelelő mérséklését kívánják majd minden községből. Erre nézve egyetlen elfogadható ötlet sem került felszínre. A rendszeres rekiválás gondolata kísért, de ezt sem gondolták végig annak hívei, mert ha a kenyérellátást esetleg meg is oldja úgy, ahogy — a jelenre nézve, teljesen elronthatja a jövőre nézve.

Így a nemzetgyűlés a kenyérellátás megfelelő biztosítása tárgyában érdemleges döntést nem is hozott, hanem kebeléből egy kilenctagú bizottságot küldött ki a termésrendelet módosításának előkészítésére. E bizottság munkáját nagy érdeklődéssel várjuk és annak nem akarunk elébe vágni. Ezért most csak egy kritikai megjegyzésre szorítkozunk, a bizottság összeállítását illetőleg. És pedig kifogásolnunk kell, hogy a bizottságba nem választották be Gaal Gasztont, aki ezeknek a kérdéseknek alapos ismerője, aki nemcsak most tette szavá az első közt a gabonagyűlésbe, hanem már a háborús években is a gazdaérdekeknek mindenkor odaadó és bátor szavú harsója volt.

A jövő árpolitikája.

A kereskedelemügyi miniszter folyó évi 57,262. számú rendeletével Degré Miklós dr.-t, az Országos Központi Árvizsgáló-Bizottság elnökét és Bud János dr.-t, az O. K. A. B. alelnökét e tisztük alól felmentette és az elnöki teendőket ellátásával ideiglenesen Boleman Ernő dr. kir. törvényszéki bírót bízta meg. Együttal folyó hó 14-ikére szaktanácskozást hívott egybe a kereskedelemügyi minisztériumba oly célból, hogy a gazdasági érdekeltségek ott megvitassák a hatósági árszabások eddigi rendszerének fenntartását vagy a közszükségleti cikkek áralakulásának teljesen szabadabbá tételét, vagyis, hogy a gazda-

Ekét, boronát, vetőgépet, háromtagu hengert, szecska-vágót, répavágót, darálót, kultivatort, rostát, triórt raktárról szállít, elsőrangú kivitelben

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetségé, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29 sz.

Mai számunk 18 oldal.

Egyes szám ára 5 K.

sági érdekképviseletek megnyilatkozása alapján történésék nyilván döntés az árvizsgáló-bizottságok, a jelenleg még érvényben lévő forgalmi korlátozások s az állam által a jövőben követendő árpolitika jövőjéről.

Bizonyos, hogy fogasabb kérdés régóta nem várta egy ilyen előkelő szakértekezlet döntését, mint amint Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter szombaton a gazdasági érdekképviseleti testületek kiküldöttjeitől választ kíván. Mert amennyire ahhozunk mindannyian a forgalom teljes szabadságának, vagyis, ami azzal egyértelmű, a termelés normális rendjének, a kereslet és kínálat szabad érvényesülésének s az állami gyámok minden irányban feleslegessé válásának bekövetkeztére: annyira el kell ismernünk azt is, hogy bizony, sajnos, a rendes és kielégítő termeléstől s a fogyasztási szükségleteknek a szabad forgalom révén való zavartalan biztosításától nagyon távol állunk. És bizony azok közül a szempontok és indokok közül, amelyek 1915-től 1917-ig a mezőgazdasági érdekeltséget szolgáltatták elsősorban sorompóba, szükségleti cikkei árának szabályozása érdekében, nagyon sok változatlanul fennáll máig is.

Gondoljunk csak vissza a lánckereskedelem elleni 1917. évi 3678. M. E. számú kormányrendelet megalkotásának és ennek alapján az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 1918. február havában történt megszervezésének előmenyeire és körülményeire. A háborús viszonyok közepette az ország lakosságának és a hadseregnek élelmicikkkel való ellátását csak úgy lehetett biztosítani, hogy az állam a maga hatalmi szavával beavatkozott a legfontosabb és nélkülözhetetlen élelmickek, elsősorban a gabona, liszt és kenyér, majd sorban egymásután egyéb élelmickek szabad piaci árának kialakulásába. Így a mezőgazdasági termények egyre nagyobb részére nézve irt elő olyan hatósági árakat, amelyeknek megszabásánál a termelési költségek magasságával egyforma súlylyal esett a mérlegbe a fogyasztók teherbírásának, mint a belső rend és harc vonal mögötti gazdasági kártartás biztosításának szempontja. A háborús szükségletek szertelensége folytán soha sem látott mértékben emelkedett kereslet és azzal szemben a termelés folytonos hanyatlásával egyre kisebbé váló kínálat az árak oly emelkedését vonta volna maga után, amelybe az államnak korlátozón bele kellett szólnia. Igen ám, de a háború első éveiben, minden felszólalásunk és tiltakozásunk dacára, a hatósági ár megállapítás tulnyomóan a mezőgazdasági terményekre szorított, ellenben a mezőgazdaság termelő eszközei és ipari szükségleti cikkei nagyrészt korlátozások nélkül és szakadatlanul drágultak. Ebből az áralakulásban a mezőgazdasági hátrányára nagy és egészségtelen aránytalanság állott elő. A mi hosszas és kitartó küzdelmünk eredményeképp, de már meglehetősen elkésve érvényesült az ugynevezett lánckereskedelmi rendeletnek 1917. végén történt kibocsátásával s az annak végrehajtására hivatott árvizsgáló bizottság 1918. tavaszán való megszervezésével az a parancsoló gazdasági szükségesség, hogy valamennyi közszükségleti cikk árai között összhangot és arányosságot kell teremteni.

A szervezési munkálatok (a szükséges szakértők összehozásának többnyire a hadvezetés rövidlátása okozta nehézségei és az új intézmény által érdekeikben érintett, nagy befolyású körök állandó aknamunkája miatt) nem haladtak oly gyorsan előre, mint ezt gazdasági életünk megszűnt egyensúlyának mielőbbi helyreállítása kívánta volna. A kormány részéről is hiányzott nem egy döntő pillanatban a teljes eréllyel való támogatás. Ausztriával való gazdasági közösségünk s az osztrák ipar szertelen nyereszkedési vágya is igen sok

akadályt gördített az újonnan létesült s a kíméletlen érvényesülést kereső összes érdekek hihetetlenül sürti és összefonódott hálózatát emberfeletti erővel átvágni hivatott fiatal intézmény útjába. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság — ezt az elismerést az elfogulatlan bíráló nem tagadhatja meg tőle — az eléje tornyosuló nehézségekkel aránylag fényes sikerrel küzdött meg és jó csapáson indult a maga kiegyenlítő munkájával, amikor a háború elvesztése, a politikai, majd gazdasági forradalom és a központi államhatalom tekintélyének, érvényesülési erejének meggyengülése a nagynehezen elért eredményeket is lerontotta.

A kommunizmus felosztotta az árvizsgáló bizottságot és valósággal tozódott az árak minél szertelenebb emelésében, ami aztán teljes gazdasági csődjéhez is vezetett. A kommün bukása után új, talán minden eddiginél nehezebb feladat várt a bizottságra; a kormány átmenet-gazdasági politikájának megalapozása és megtámasztása, a további egészségtelen áremelkedések megállításra és az árak fokozatos csökkentésében való közreműködés. A román megszállás rablásai, pénzünk külföldi értékeknek végzetes süllyedése és a külfölddel való forgalom hosszú időn át tartó csaknem teljes korlátozottsága persze nagy akadályai voltak a sikernek, amelyet a változó kormányok gazdasági politikájának ingadozó határozatlansága is kockáztalt. A felülről való erélyes és következetes támogatás hiánya, a fogyasztóknak az elért eredményeket kevesítő, viszont a termelésnek a fennálló korlátozásokat is sokalló elégedetlensége így az árvizsgáló bizottságokra temérdek ellen-szenvet zúdított s erősen megtépázta az OKÁB. tekintélyét is, amelyre pedig az újonnan megindult árhajtsza közepette nagyobb szükség lett volna, mint valaha.

A nemzetgyűlés bölcsesége az új árdragítási törvény segítségével igyekszik a gazdasági életünkben felburjánzó bajokat orvosolni, a kereskedelmi érdekeltség pedig hangosabban hangoztatja a szabad forgalom jelszavát, mint valaha. Kérdés tehát, mi legyen a mezőgazdasági termelés állapontja, ugys, mint az ország legszámottevőbb fogyasztója?

Ugy hisszük, semmi okunk sincs annak a kezdettől fogva elfoglalt, egyedül helyes és méltányos álláspontunknak megváltoztatására, hogy a termelés, a forgalom és a fogyasztás teljes, minden kényszerrendszabálytól mentes szabadságának helyreállítását tartjuk mielőbbi szükségnek — ámde ennek a felszabadításnak az egész vonalon egyforma arányban kell megtörténnie, nem pedig a mezőgazdaság hátrányára! Amíg tehát a közellátás érdeke a mezőgazdasági termények áralakulásának és forgalmának teljes szabaddá tételét meg nem engedi — aminek eldöntésére pedig felelőssége tudatában a kormány hivatott — addig a szabadforgalom jelszava alatt a fennálló korlátozások egyoldalu és a mezőgazdasági termelést, valamint a gazdát, mint legfőbb fogyasztót még nehezebb helyzetbe sodró megszüntetését nem párolhatjuk és el sem fogadhatjuk. Hogy a meglévő intézmények átszervezése, egyes feleslegeseknek bizonyult korlátozások megszüntetése s az árvizsgáló bizottság működésének az árdragítási törvénnyel való összhangba hozatala mily mértékben s mily módon lehetséges és szükséges: ezek a gyakorlati tapasztalatok felhasználásával legalap-sabban megvitatandó szakkérdések, amelyekre éppen a szombati értekezlettől várunk érdemleges választ. A mezőgazdasági érdekeltség szempontjából azonban a legerélyesebben hangsúlyoznunk kell, hogy minden irányban egyforma elbánást követelünk s hogy semmi szín alatt sem szabad a végre gazdatöbbségre támaszkodó kormánynak a háborús árpolitika végzetes hibá-

jába visszaesnie. Mindaddig, amíg a kereslet és kínálat rendes viszonya helyre nem áll, amíg a hatósági árkorlátozó rendelkezések az egész vonalon meg nem szüntethetők, addig feltétlenül szükség van olyan megfelelő gyakorlattal, szaktudással és pártatlansággal felruházott független és erős szervezetre, amely termelőt, kereskedőt és fogyasztót egyaránt felszabadít a legkínosabb bizonytalanságból s amelynek révén jövő árpolitikánkat a teljes és megérett szabadság irányában mielőbb céltudatosan kiépíthetjük.

Mezőgazdasági üzemi intézet felállítása.

Az OMGE igazgató-választmányának legutóbbi gyűlésén hivatalosan bejelentették, hogy egy országos mezőgazdasági üzemi intézet létesítésének előkészítési munkálatai befejezést nyertek, a földművelésügyi miniszter a kidolgozott tervet elfogadva, az intézetet felállította, igazgatóját már ki is nevezte, intéző bizottságának kinevezése pedig folyamatban van.

E bejelentés felett nem térhetünk egyszerűen napirendre, hiszen az üzemi intézet felállítása a gazdaközönség régi kívánsága volt, amelynek felvetésében és népszerűsítésében mindenkori vezető szerepet vitt a *Köztelek* lap. Így az intézet felállítására vonatkozó döntő intézkedést őszinte örömmel üdvözljük és meleg elismeréssel adózunk Rubinek Gyula földművelésügyi miniszternek, aki ezt a szép jövőre és hasznos munkára hivatott intézményt életre hívta és miniszterségének ebben is egy maradandó értékű alkotását hagyta hátra.

Messze vezetne, ha most az új intézet jelentőségéről, céljáról és feladatairól akarnánk írni, mindezekről elégszer esett már szó lapunk hasábjain. Különbösen is az intézet vezetősége hivatott már programot adni és céltudatos munkatervvel előállítani. Most csak azt óhajtjuk kidomborítani, hogy az üzemi intézet létesítésével a tudományos buvátkodásnak egy új hajléka nyílik meg és a magyar mezőgazdaság haladásának egy újabb rugója fogja kifejteni hatását. Ez az intézet szervesen egészíti ki már meglévő kísérletügyi és tanügyi szervezeteinket, amely éppen ebben az irányban hátrányos hézagot mutatott. Az üzemi és összes mezőgazdasági tudományágak összefoglalója, kiegyenlítője és betetőzője és mégis éppen ez nélkülözötte eddig az önálló műhelyt, a szervezett munkásságot. Pedig erre annál nagyobb szükség lett volna, mert a magyar gazdák annyira kevés érzéket tanúsítottak az üzemi, üzleti és számtartási kérdések iránt. A legutóbbi évek kedvező eredményeinek elérésében is sok esetben több része van az előnyös konjunkturának, mint a helyes üzemi szervezésnek és ügyes üzleti politikának.

Különösen fontos hivatás vár azonban az üzemi intézetre most, amidőn a változott viszonyok következtében az üzemtannak majd minden tétele átdolgozásra és módosításra szorul. Ami jó tanács volt tegnap, az vesztébe vihet egy üzemet holnap. Így tehát üzemi téren új irányu, nagyszabású munkásságra van sürgős szükség, amely a mult mulasztásait is pótolva, egészséges haladás megalapozására alkalmas lehet. Ennek a tevékenységnek megindítását, megszervezését és irányítását az új üzemi intézettől várjuk.

Nem tagadjuk azonban, hogy az új intézetnek feladatai teljesítése során sok nehézséget kell áthidalnia, melyek közül — nem is szólva a kitaposandó új ösvényekről — elsősorban a gazdák közönyét emeljük ki. De reméljük, hogy az üzemi intézet vezetőinek odaadása, szaktudása és hitartása meg tud birkózni ezekkel a nehézségekkel is. E tekintetben különösen jogosult reményeink fűződnek Károly Rezső dr. min. tanácsos működéséhez, akit a földművelés-

ügyi miniszter az nevezett ki. Károly foglalkozott üzemi tevékenységet véggyűjtésével és felosztása ujabban igénybe munkásság érdeklődést tanúsított. Széles látókörre, széles összeköttetési feladatokot nyújt szép feladataihoz.

Tudományos mány

A takarmányozás denesetre jelentős mánytermelésre es sága, valamint a t Ha a termelt takar használják ki, ez ségletet fokozza. H hat a takarmány e vesztesség. Másfelő mányozási elvek é takarmánytermelés növények milyen m termelésére és a t jára nézve.

A takarmányozás termelés szempontj sek. Ezért — ezek ériatve — kiváló s hívom néhány olyan szoros kapcsolatban léssel is.

Az újabb gazda elmélet alapján ny zástánból és így l bővebb stétésre, biz pazarlásra is nyert. Anélkül, hogy Kell ságát bárki is lekie megállapítást nyer nem fogadhatók el indulása bizonyos r lése pedig nem él rének hibái először mutatkozni (pl. a őrző egyesületek a letét sokkal kisebb tudományos oldalr állapították meg. K ki, hogy az oksze kevesebb takarmán Ezért a nemrégiber Prof. P. Holdefleis szintén a Kellner f következtetéseinek tos feladatnak min nyok alapos és re melőbb kívánatos é megfelelő tájékoztu koplattás és a t egyaránt szenvedjü Ezzel a kérdéssel lati tapasztalásnak időleges jobb, esetleg

*) Mutatvány Konkol tenyésztésünk fejlődésén jelent könyvből.

D. PÁPAY FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZERUMINTÉZET R.T. VI. TEREZKÖRUT 31. TEL. 20-19

Gyógyító oltások! Biztosan gyógyít. Baromfi-Kolera esetén **AVISERIN** alkalmazandó. Védő oltások! Gyors védelmet nyújt.

MON
Sürgőnyim: GRAN
AJÁN

ügyi miniszter az üzemi intézet igazgatójává nevezett ki. Károly Rezső régebben behatóan foglalkozott üzemi kérdésekkel és nálunk utörő tevékenységet végzett üzemstatistikai adatok gyűjtésével és feldolgozásával. Szolgálati beosztása ujabban ugyan más irányban vette igénybe munkásságát, azonban állandóan meleg érdeklődést tanúsított az üzemi kérdések iránt. Széles látóköre, sokoldalú képzettsége, külföldi összeköttetései folytán már az ő személye is biztosítékot nyújt arra, hogy az üzemi intézet szép feladataihoz méltó működést fog kifejteni.

Tudományos feladatok a takarmányozás terén.*)

A takarmányozás terén uralkodó állapot mindenesetre jelentős befolyást gyakorol a takarmánytermelésre és pedig úgy a szükséglet nagysága, valamint a termelés iránya tekintetében. Ha a termelt takarmányt nem megfelelőképpen használják ki, ez közvetve a takarmányszükségletet fokozza. Hasonlóképpen kedvezőtlenül hat a takarmány eltartása folyamán jelentkező veszteség. Másfelől bizonyos kialakult takarmányozási elvek és nézetek irányt szabnak a takarmánytermelés szervezésére, a takarmány-növények milyen mérvben és arányban leendő termelésére és a takarmány felhasználási módjára nézve.

A takarmányozási kérdések tehát a takarmánytermelés szempontjából valóban nem közömbösek. Ezért — ezek gyakorlati részét most nem érintve — kiváló szakembereink figyelmét felhívom néhány olyan időszerű kérdésre, amelyek szoros kapcsolatban állanak a takarmánytermeléssel is.

Az újabb gazdanemzedékek a Kellner-féle elmélet alapján nyertek oktatást a takarmányozásról és így határozottan a *szükségesnél bővebb etetésre*, bizonyos esetekben jóformán pazarlásra is nyertek alapot és hajlandóságot. Anélkül, hogy Kellner korszakalkotó munkásságát bárki is lekicsinyelni akarná, egyre inkább megállapítást nyer, hogy *Kellner szabványai nem fogadhatók el minden irányban*, mivel kiindulása bizonyos mértékig egyoldalú, megfigyelése pedig nem elég széleskörű volt. Rendszerének hibái először a gyakorlati életben kezdtek mutatkozni (pl. a dán és svéd tejelést ellenőrző egyesületek a fejőstehének fehérjeszükségletét sokkal kisebbnek találták), később azonban tudományos oldalról is mind több gyengéjét állapították meg. Különösen a háború alatt tűnt ki, hogy az okserű takarmányozáshoz jóval kevesebb takarmány kell, mint azt tanultuk. Ezért a nearégiben elhunyt jeles német tudós, Prof. P. Holdefleis egyik utolsó dolgozatában szintén a Kellner-féle elméletnek és gyakorlati következtetéseinek revízióját igen sürögős és fontos feladatnak minősíti. *A Kellner-féle szabványok alapos és rendszeres felülvizsgálata tehát mielőbb kívánatos és azután a gyakorlati gazdák megfelelő tájékoztatása, nehogy a két véglét, a koplaltatás és a takarmánypazarlás hibáiban egyaránt szenvedjünk.*

Ezzel a kérdéssel kapcsolatos annak a gyakorlati tapasztalásnak értékesítése, hogy az állatok *időleges jobb, esetleg túltáplálása mennyiben be-*

* Mutatvány Konkoly Thege Sándor dr.-nak „Állattenyésztésünk fejlődésének fő feltételei” című most megjelent könyvéből.

folvasolja, illetve csökkenti a későbbi takarmány-szükségletet. A németek háborús tapasztalatai szerint ugyanis a legelőn jól tartott állatok télen át sokkal kevesebb takarmánnyal beérik minden hátrányos visszahatás nélkül; vagy ha a termelés, gyarapodás stb. abszolút mértéke nem is olyan kedvező, de viszonylag, jövedelmezőségi szempontból ez az eljárás az előnyösebb. A téli mostoha tartás nálunk a háború előtt is elég általános volt, de kevésbé a nyári jó tartással kapcsolatban. Nálunk talán gyakrabban fordítva állott az eset, a télen át viszonylag jobban tartott állat hátrányos következmények nélkül, legfeljebb némi súlyvesztéssel elviselte a gyengébb nyári táplálást. Mindkét irányban nagyon is érdemes volna beható vizsgálódásokat végezni.

A takarmányozási tételeknek revíziója azonban nemcsak abszolút, hanem *relatív irányban* is szükséges. Ez alatt azt értem, hogy a külföldön megállapított és helyeseknek bizonyult alapelveit és utbaigazításait a mi *különleges magyar viszonyaink* figyelembevételével külön mérlegelni, alkalmazni és esetleg módosítani is kell. Mindkét szempontból jellemző gyakorlati példa a *lucernaszéna csete*, amelyet Kellner meglehetősen kevéssé becül és keményítőértéke szerinte alig haladja meg a tavaszi szalmakét. Valószínűleg azonban általában többet ér a jól betakarított lucernaszéna és főleg bizonyára többet ér a nálunk termelt lucernaszéna. A gyakorlati gazdák annál sokkal többre értékelik, sőt a nagyszabású amerikai kísérleti állomások adatai szerint 11 kg. lucernaszéna egyenlő tápértékű 10 kg. korpával.

De nemcsak nálunk, hanem a külföldön is az *elsőrendű fontosságú takarmányokat meglehetősen elhanyagolta a tudományos világ.* Hasonló az eset, mint a műtrágyáknál, amelyeknek határozottan meg volt az az árnyoldaluk, hogy trágyázási téren a figyelmet, érdeklődést, vizsgálódást és kísérletezést magukra összpontosították és így a tudományos körök, valamint a gyakorlati gazdák *elhanyagolták az istállótrágyát.* Pedig mégis csak az marad az okserű gazdálkodás alapja, a legfontosabb és legtöbbet érő trágya, amit minden gazdaság termel és használ. És míg egy tizedrangu, silány műtrágyaféleséget is széles alapokon kipróbáltak a tudományos körök és oldalszámra vitatkoztak egyértelműen annak értéktelen voltáról, addig az *istállótrágyával kapcsolatos nagy horderejű kérdések jó része még ma is tisztázatlan.* Hasonlóképpen az általánosan termelt és használt tömegtakarmányokkal kevesebbet foglalkoznak, mint a leglehetségetlenebb, gyakorlatban egyszerűen alig alkalmazott pót- és műtakarmányokkal. Pedig *legfontosabb takarmányainkat sem ismerjük meg minden vonatkozásukban teljes pontossággal.* Elég e tekintetben arra a fel-tűnő ellentétre utalni, amely a zab vagy takarmányrépa elméleti tápértéke és gyakorlati hatás-foka között fennáll.

Még kevésbé ismerjük a takarmányok értékét és változásait különlegesen a mi viszonyaink között s bár e téren szakembereink, elsősorban az állattéleltani és takarmányozási kísérleti állomás jeles munkásai, Weiser István dr. és Zaitsechek Arthur dr. már igen érdemes és utörő tevékenységet végeztek, az eddig elért eredménnyel azonban még korántsem lehetünk megelégedve. *A takarmányozási téren végzett munkának nyomon kell követnie a termelést minden mozzanatában, azt ellenőriznie és kiegészí-*

tenie kell, sőt ez bizonyos mértékig kezdeményezőleg és irányítólag is hivatott hatni.

Különösen időszerű feladatok a *termelt takarmány minőségére, a betakarítás és eltartás folyamán beálló veszteségekre kedvező befolyást gyakorolni és ezirányban előnyös változást előidézni.* Anélkül, hogy ezek részleteire kitérnék, csupán azt az újabb felfogást említem meg, amely szerint a *besavanyítva* eltett takarmány erjedési és egyéb vesztesége helyes eljárás esetén korántsem oly nagy, mint azt általában vélik és ezért megfontolandó, hogy ezt nem volna-e célszerű kiterjeszteni a szénakészítés rovására.

A kiváló német tudós, Prof. Zuntz egyik nagy-érdeklő tanulmányában részletesen megvilágítja ezt a kérdést és kimutatja, hogy az erjedés folyamán előálló savak alig valamivel kisebb értékűek a szénhidrátoknál, sőt ezekkel szemben az az előnyük van, hogy nem mutatnak erjedési veszteséget az állat gyomrában, ahol a szénhidrátok ugyis hasonló zsírsavakra bomlanak fel. Mindenesetre annál kisebb a besavanyításnál a veszteség, minél jobban sikerül biztosítani, hogy főleg tejsav képződjék. Ezt nagyban elősegíti a tejsavbaktériumok tiszta kultúrájával való oltás és a tisztátalanságoknak, földnek stb. lehető távoltartása. Az emészthető fehérjében sem olyan nagyok a veszteségek, mint Keilner felvette.

Nagy jelentősége volna, ha a *hüvelyes abrak-takarmányok* bizonyos természetszerűen, puffasztó stb. hatását valamiképpen ellensúlyozni lehetne. Egyáltalában tisztázást érdemelne, hogy ezek a hátrányos hatások tényleg mily mértékben állanak fenn, mert ez a felfogás a legfőbb akadálya az egyébként igen értékes és nagy jövőjű hüvelyes abrak-takarmányok fokozott etetésének és termelésének.

Es így tovább, még hosszú sorát lehetne felsorolni a takarmányozás terén megoldandó tudományos feladatoknak, amelyek közül azonban csak a *takarmányok specifikus hatásainak és a különböző sók szerepének sajátos jelentőségére*)* és még meglehetősen tisztázatlan mutatókra mutatok külön rá. De mindenesetre ezek a tudományos kutatások csakis akkor fognak igazán értékes eredményt szolgáltatólni, ha mindenkor a *gyakorlati célokat és szempontokat* tartják szem előtt és nemcsak laboratóriumi vizsgálódásra szorítkoznak, hanem *nagyszabású gyakorlati kísérleteket* is végeznek s állandóan a gazdasági élet útjében tartják kezüket.

Konkoly Thege Sándor.

A cukorrépa magtermelés kérdéséhez.

IV.

Majdnem egy évig tartó keserves oláh megszállás után csak most jutott tudomásomra *Károly és Bossányi* eszmecsereje a magyar cukorrépa magtermelésről.

Legyen szabad nekem is hozzászólnom e kérdéshez, hiszen reám is történik ott hivatkozás és én is egyike voltam ama keveseknek, akiket átkatott az az eszme, hogy a cukorrépa-

*) A szervezet sóforgalmának tisztázása érdekében nálunk értékes és beható vizsgálódásokat és tanulmányokat végzett *Wellmann Oszkár dr.* állatorvosi főiskolai tanár, amelyeknek eredményét részletesen a Kísérletiügyi Közlemények 1916. és 1917. évi 19. és 20. kötetében közölte.

MONORI MAGKERESKEDÉS, BUDAPEST,

Sürgőny cím: GRANÁRIUM BUDAPEST.

IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 3. SZ.

3951

TELEFON: 66-54.

AJÁNL

őszi bükkönyt, őszi borsót, Viktória borsót, fehér mustárt, biborherét és mindennemű egyéb saját tenyésztésű fajtiszta, magas csiraképességű, szavatolt minőségű gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

mag termelését meg kell nálunk is honosítani és ezt az eszmét a gyakorlatba át is akartam ültetni, vagyis a magyar cukorrépa termelésével és nemesítésével is komolyan foglalkoztam.

Néhai Cserháti Sándor buzdítására és az Orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás támogatásával már 1900-ban hozzáfogtam a cukorrépának kiválóatással kapcsolatos nemesítéséhez és mivel hazánkban a legszívósabban, azaz a leghosszabb időn keresztül foglalkoztam a hazai cukorrépa előállításával, ebből eddig én állítottam elő a legnagyobb mennyiségeket és így e téren a legnagyobb gyakorlati tapasztalataim lehetnek, e kérdés tisztázására és gazdátársaim okulására szükségesnek látom e tapasztalatok alapján a hazai cukorrépa termelés kérdésének gyakorlati oldalával foglalkozni.

Hozzászólásomnak nem lehet az a célja, hogy talán az általam előállított „Bánkuti” cukorrépát rehabilitáljam, vagy annak reklámot csináljak, mert már évek óta felhagytam a Bánkúti cukorrépa nemesítésével és az idén vettem el az utolsó magomat 60 kat. holdra, mert már hat éve áttértem a takarmányrépa termelésére, ami sokkal kevesebb dologgal s költséggel jár és nemcsak biztosabbnak, de jövedelmezőbbnek is bizonyult. Hozzászólásomnak inkább az a célja, hogy ha már felvetődött a hazai cukorrépa kérdése, saját tapasztalataim alapján, nem magán-, de közérdekből előmozdítsam e kérdés megoldásának helyes mederbe való terelését. Ehhez azonban szükséges, hogy a Bánkúti cukorrépával foglalkozzam teljesen tárgyilagosan és azért a Bánkúti répa termőképességének és cukortartalmának, szóval termelési és használati értékének megvilágítására nem a saját adataimat fogom közölni, hanem az Országos m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomásnak, tehát teljesen tárgyilagos, már évekkel ezelőtt nyomtatásban megjelent adatait fogom felhasználni.

A cukorrépa termelése terén nyert bő gyakorlati és a cukorrépa értékesítése terén nyert szomorú tapasztalataim révén az eddigi vita közleményeiben nagyon sok tévedést állapíthatok meg.

Elsősorban is azt, hogy hazánkban, főleg az Alföldnek talaj- és klimatikus viszonyai a cukorrépa termelésére nem volna alkalmasak. E téves nézetet vallja mind a két cikkíró. Hogy ez nem így van, annak bizonyítására közlöm hét év termésadatait, ama éveket, mikor már elég anyag állott rendelkezésemre, hogy nagyobb területekről lemérhettem kitenyészített törzseim után a cukorrépa magot.

1911. ben	25 k. holdon	termett	268 q	átlag	10.32 q	
1912. ben	26 "	"	284 "	"	10.90 "	
1913. ban	85 "	"	786 "	"	9.25 "	
1914. ben	131 "	"	927 "	"	7.07 "	
1915. ben	34 "	"	119 "	"	6.44 "	
1916. ban	55 "	"	384 "	"	7.00 "	
1917. ben	12 "	"	92 "	"	7.66 "	
Összesen		368 k. holdon	termett	2863 q	átlag	7.70 "

1914—15—16. ban jégverés érte répa magomat, ez az oka a kisebb terméseknek, de így is termelt annyi, hogy a termelés kifizetődött volna. Amely vidéken pedig ily szép répa magterméseket lehet elérni, arra csak nem lehet azt mondani, hogy az répa magtermelésre alkalmatlan, különösen ha ismerjük a csapadékviszonyokat is.

Ugyanezekben az években a csapadékviszonyok a következők voltak:

	évi összes csapadék	a répa mag tonyesátsáje alatti
1911.	532.7 mm.	241.1 mm.
1912.	566.0 "	321.6 "
1913.	674.0 "	417.1 "
1914.	630.7 "	297.1 "
1915.	697.5 "	239.2 "
1916.	589.9 "	225.8 "
1917.	462.4 "	161.0 "

A nemesítés terén nyert alapos gyakorlati tapasztalataim, tudományos ismereteim, végül a német cukorrépa termelésének személyes tanulmányozása alapján határozottan merem állítani, hogy Magyarország talaja és éghajlata általában, vagyis a szélsőségektől eltekintve, sokkal alkalmasabb cukorrépa nemesítésre, mint Németországé.

Először a mi talajaink jóval bujábbak, különösen nitrogénben gazdagabbak, így elesik ennek pótlása, ami pedig a németeknek sok pénzükbe kerül és mert a répa mag sok tápanyagot igényel, elegendő nálunk a szuperfoszfát pótlása is jó termések elérésére. Másodsorban nálunk sokkal korábban tavaszodik, mi már március elején hozzá foghatunk a dugványrépák kiültetéséhez, míg a németek rendszerint csak április elején; a nyaraink sokkal hosszabbak és melegebbek, így a répa mag itt rendszerint július második felében teljesen beérik; akkor nálunk majdnem mindig száraz az időjárás, a mag igen jól utánérik és tökéletesen megszárad, míg Németországban ez augusztus végén aratásra kerülő répa mag az ottani csapadékos őszben megszáradni nem tud. Tudok oly eseteket, mikor ott még a hó is kinn lepte meg a répa magot; ez az oka, hogy a német répa magot 10 év közül 5—6-szor mesterségesen kell szárítani, mert enélkül nem éri el a kívánt 10—12% víztartalmat. A jól beérett és szárazon betakarult répa magnak pedig azonkívül az az előnye, hogy gyorsan és erőlyesen csirázik, tehát a répa gyorsan és egyenletesen kel, sem a phoma, amely a német magot sokszor teljesen tönkretette, sem pedig a répa barkó, sem a késői szárazság nem bántja annyira. Ilyen gyors és erőlyes kelésű volt a Bánkúti répa mag is és éppen ezen tulajdonságaiért is a gazdák, különösen az alföldiek, igen szívesen termelték is, sőt sokszor egyedül Bánkúti magot kértek a gyártól.

De nemcsak az Alföldön termeltünk Vásárhelyi, a mezőhegyesi ménesbirtok és én, cukorrépa magot, hanem elkezdtek a hazai cukorrépa magtermesztést a Felvidéken, Bánátban és Erdélyben is, tehát a cukorrépa termelésére nagyon is kedvező viszonyok között, ahol tehát sem a talaj, sem az éghajlati viszonyok nem lehettek az okai annak, hogy a cukorrépa magtermelésbe előbb-utóbb belesültek.

Ennek oka másban keresendő; határozottan kimondhatom, ennek egyedül a cukorgyárak az okai, mert, sajnos, nagyon kevésé tapasztaltam a cukorgyárosok támogatását a cukorrépa magtermelésnek hazánkban való meghonosítását célzó munkásságom körül: nagy reményekre jogosító cukorrépa nemesítésemet abba kellett hagynom, mert magomat a cukorgyárak nem vették meg. Egyedüli dicséretes kivétel volt Martens Császár, a mezőhegyesi cukorgyár igazgatója, ki határozottan elismerte a Bánkúti cukorrépa mag teljes használhatóságát, mert számszerűen bebizonyítva látta. Sok adat áll rendelkezésemre és van a mezőhegyesi cukorgyárnak, is birtokában, hogy igen sok helyen a Bánkúti répa mag után sokkal jobb és több répa termett, mint a német mag után.

Mégis az előbb kimutatott és hét év alatt termelt 2863 mm. magomból megvett:

a mezőhegyesi cukorgyár összesen	945 q-t
a nagybecskereki "	160 "
a bácskányi "	55 "
összesen	860 K-t

vagyis össztermésnek csak 30% -át, míg 70% -át a Magyar Mezőgazdánál, Mauthner Ödönnél és egyes gazdáknál kellett nagy nehezen értékesítenem. Mikor 1913—14-ben áttértem annak nagyban való termelésére, legtöbb cukorrépa magom eladatlan maradt. Azóta csökkentettem, végre teljesen abba hagytam a termelést. Pedig Károly kimutatása szerint 60,000 métermázsza cukorrépa magot hoztak be hozzánk Németországból évente és ezzel szemben évente nem tudtam többet értékesíteni magomból 350 mázsánál; ez volt ugyanis a legtöbb, amit egy év alatt vettem meg a cukorgyárosok. Nem csoda tehát, hogy én is, mint a többi idealista, aki nálunk a cukorrépa nemesítést felkarolta, annyira felhagytam vele, hogy nem is akarok róla többet hallani, mert magán-gazdaságokban meginduló cukorrépa nemesítéstől hazánkban boldogulást várni nem lehet.

(Bánkúti.)

(Vége. köv.)

Baross László.

A paradicsom konzerválása.

Erik már a paradicsom és sok gazdának ugyancsak fő a feje, hogy mitevé legyen termésével. Sok helyen ugyanis nagyobb területeket ültetnek be az idén ezzel a különben igen jövedelmező növényvel, de most a túltermelés és a szállítási akadályok miatt ugyancsak nehéz annak jövedelmező értékesítése. Habár már éveken ezelőtt irtam cikkeket a paradicsom konzerválása érdekében, e téren a termelők részéről nem történt semmi, a gyárosok sem igen rendezkedtek be annak tömeges konzerválására. A termelők megelégedtek azzal a haszonnal, amit a paradicsomnak nyersen való értékesítésével elértek és nem igyekeztek arra, hogy jövedelmüket fokozzák a feldolgozással is. Pedig a paradicsomnak nyersen való értékesítése a termelőre nézve eléggé körülményes, különösen akkor, ha a paradicsomot nagyobb távolságra tengelyen kell szállítani. Ha figyelembe vesszük ugyanis azt, hogy egy-egy szekérre 5—8 q paradicsom fér el egyszerre és egy hold termése mezőgazdasági (külterjes) művelés mellett 80—100 q, akkor egy holdon termelt paradicsom elfuvarozására 15—20 fuvarra van szükség.

Nálunk a paradicsom tömegesebb termesztése csak a háborús évek alatt terjedt el, a háború előtt az meglehetősen el volt hanyagolva. Hiszen még csak körülbelül 15 esztendeje annak, hogy az északi országokból néhány nagykereskedő eljött hozzánk és itt érdeklődtek paradicsomtermesztésünk iránt, mert abból nagyobb mennyiségeket ki akartak vinni hazájukba. Megtudva azonban azt, hogy mennyi az évi paradicsomhozamunk, visszatértek hazájukba anélkül, hogy itt tovább tárgyaltak volna.

Ma már természetesen a helyzet más, paradicsomunk aránylag igen sok van. Talán most már a termelők is belátják, hogy nagyobb mérvű kertgazdaság konzerválás telepük felállítására nélkül nem lehetséges. Ha ugyanis a természetessel egy-

idejűleg nem rendezésére, a denkor a piac

Hogy a konzerválás természetével, Olaszország egyban, Apuliában ezer és ezer h mennyiségű paradicsom felvásárlás, amilyen a feldolgozás mértékben törté litem fel, hogy készleteik szök mennyiségű olad A paradicsom azaz nyers állapotban. A zöldség háztartási célok ősszel, amikor tud beérni.

Paradicsom

Középnagyság szaruktól megsz erős sós vízben Ezután lecsurgat agyafazekakba, edényekbe rakjuk ecettel leöntjük:

Egy liter jó m ecetet, 6 gramm bérrel és egy ké felforralunk, m töltjük, hogy az leköztözve félret ecetet leöntjük paradicsomra v véglegesen lezárj

Para

A zöid paradí és ugyanugy tee leirtam. A főlzs sós vízben nem szerint készített nagyon elterjedt ható, ahol kevés

Par

Némely helyer ről kell gondos dicsomot savany akkor szedendő, időjárás, vagy p tud beérni, vagy Készítése külön régi ben leirt sós

Paradicsom ko

Nálunk az ére konzerválás a roppant nagy m szállítani.

* Köztelek folyó

ALLAMI FELÜGYELET
ALATT ÁLLÓ

Sürgőnycim:
VACCIN Budapest.

LABORATORIUM

BUDAPEST, IX., LONYAY-UTCA 18/b.

**VÉDOOLTÓANYAGOK TERME-
LÉSÉRE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Interurbán: József 20-14.
Telefon: József 22-58.

Védőoltóanyagok lépfene, sertésorbánc, sercegő üszök, pümpökör stb. ellen.

Rapid szérumok lépfene, sertésorbánc, sercegő üszök, sertéspestis, sertésvesz, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfikolera, mirigykór stb. ellen.

Szérumos kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére.

Kivánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

Társaság

és eg

BÁC

ideiglen nem rendezkednek be a termények konzerválására, úgy az értékesítés tekintetében mindenkor a piac szeszélyeinek vannak kitéve.

Hogy a konzerválás mennyire együtt jár a természetessel, azt igazolja Olaszország példája. Olaszország egyes vidékein, különösen Calábrában, Apuliában és Szicíliában mezőgazdaságilag ezer és ezer holdon, nekünk szinte hihetetlen mennyiségű paradicsomot termesztenek. Ezt a roppant nagy tömeget az ország földrajzi fekvésénél fogva nem tudják nyersen elszállítani, tehát az feldolgozásra kerül. Ez a feldolgozás azonban nem gyárakban történik, hanem legtöbbször maguk a termelők dolgozzák föl terményeiket és pedig a szántóföldön. Náluk a paradicsom feldolgozása tisztára mezőgazdasági ipar, amilyen nálunk pl. a szeszfőzés. Hogy ez a feldolgozás Olaszországban milyen óriási mértékben történik, arra nézve csupán azt említem fel, hogy a paradicsom magjából olyan készletek szoktak lenni, hogy abból tekintélyes mennyiségű olajat tudnak kisajtolni.

A paradicsomot lehet konzerválni úgy zöld, azaz nyers állapotban, mint pedig érett állapotban. A zölden való konzerválás inkább csak háztartási célokra történik, vagy pedig későn őszszel, amikor a zöld paradicsom már nem tud beérni.

Paradicsom konzerválása zöld állapotban.

Ecetes paradicsom.

Középnagyságu zöld, kemény paradicsomokat száruktól megszabadítva és alaposan lemosva erős sós vízben áztatjuk 24—36 óra hosszáig. Ezután lecsurgatva azokat, ugorkás üvegekbe, agyagfazekakba, vagy más rendelkezésre álló edényekbe rakjuk és a következőleg készült ecettel leöntjük:

Egy liter jó minőségű ecetet, lehetőleg bor-ecetet, 6 gramm feketeborssal, 4 gramm gyömbérral és egy késhegynyi erős poros paprikával felforraltunk, majd átszűrve, a paradicsomra töltjük, hogy azt belepje. Ezután az edényt lekötözve felre tesszük, de 4—6 nap múlva az ecetet leöntjük és újból való főforralás után a paradicsomra visszaöntjük, majd az edényt véglegesen lezárjuk és hűvös helyre elraktározzuk.

Paradicsom-saláta ecetben.

A zöld paradicsom karikákra felszeletelendő és ugyanugy teendő el, mint ahogy azt előbb leírtam. A felszeletelt paradicsomot azonban sós vízben nem kell áztatni. Mindkét eljárás szerint készített paradicsom azonban nincs nagyon elterjedve. Készítése csak ott ajánlható, ahol kevés az ugorka.

Paradicsom-savanyítás.

Némely helyen, ahol sok ember élmezéséről kell gondoskodni, ajánlatos a zöld paradicsomot savanyítani. Ez a zöld paradicsom akkor szedendő, amikor az már a hidegebb időjárás, vagy pedig a föllépő derek miatt nem tud beérni, vagyis őszszel a fagyok beállta előtt. Készítése különben teljesen azonos a nemrégiben leírt sós (vizes) ugorka készítésével.*

Paradicsom konzerválása érett állapotban.

Nálunk az érett állapotban való paradicsom-konzerválás a legfontosabb, amelynek révén roppant nagy mennyiségeket lehetne a külföldre szállítani.

* Köztelek folyó évi 30. számában.

Konzerválható az érett paradicsom házilag, vagyis kicsinyben és nagyobb tömegekben gyárilag.

Paradicsom házilag való konzerválása.

(Befőzött paradicsom.)

Szép, érett paradicsomokat tisztára megmosunk, ruhával szárazra töröljük és 2—4 felé törve, edénybe dobjuk, majd pedig saját levében addig főzzük, míg héja a lé tetején uszik, amikor is a paradicsomot áttörjük. Az áttört paradicsomlevet azután kissé besűrítjük, majd előzőleg kimosott és forró vízzel kiöblített közönséges palackokba forró állapotban töltjük és alkalmas dugaszolóeszközzel már előzőleg forró vízben 20—25 percig kifőtt dugókkal ledugaszoljuk. A ledugaszolás után az üveg nyakát olvasztott szurokba mártjuk, úgy hogy a szurok a dugót teljesen bevonja.

Az így készített paradicsomot kigőzölni nem szükséges, mert az enélkül is, minden romlás nélkül, eláll. Fődolog a készítésnél csupán az, hogy úgy az üvegek, mint a dugók kellőleg sterilizálva legyenek, amit a forró víz segítségével el is érünk. Ügyelni kell továbbá arra is, hogy a paradicsom forró állapotban kerüljön az üvegekbe.

Ott, ahol a leszurkolás nem volna elvégezhető, azt el is lehet hagyni, ez esetben az üvegek fekvő helyzetben tartandók azért, hogy a paradicsomlé a dugóval állandóan érintkezzék, minek következtében a dugó nem száradhat be és azon keresztül levegő nem jöhet a paradicsomhoz.

Ahol dugó nem áll rendelkezésre, ott az üvegek lekötözendők, amely esetben ki kell ezeket hevíteni és pedig 100 C°-nál (a víz forráspontján) 25—30 percig.

Paradicsom-kocka készítése.

Ahol a paradicsom eltervéséhez nem volna elegendő üveg, ott a paradicsom-kocka készítményt ajánlom.

E célból a paradicsomot ugyanugy készítjük elő, mint előbb leírtam, csupán a besűrítést fokozzuk annyira, hogy a főtt paradicsomból sűrű, izhez hasonló pépes anyagot kapjunk, melyet ezután arra alkalmas sima, hideg tárgyra egyenletesen elkenünk és mérsékelt melegen szárítjuk. Mikor már kellőleg megszáradt, tetszés szerinti darabokra felszeljük, tiszta papírosba csomagoljuk és száraz helyen tarjuk.

A paradicsom-kockák sötétbarna színűek lesznek, ez azonban senkit ne aggasszon, mert a paradicsom újból szép piros színű lesz, amint a szükséges vízmennyiségben feloldódik.

Ehhez hasonlóan készül Fiume környékén egy olasz nemzeti étel, melyet azonban nem sűrítünk be annyira. A paradicsomba kellő mennyiségű sötét, zsír és hagymát tesznek és ezzel sűrítik be annyira, hogy az kenhető legyen. Ezt köedényekben, vagy agyagfazekakban rakják el, vászonruhával letakarva. Ebből azután szükség szerint való mennyiséget vesznek ki.

Paradicsom aszalása.

A paradicsom nagyobb mennyiségben való aszalását nem ajánlom, csupán a házisükséglet céljaira aszalandó. Aszalásra csakis a husos fajták alkalmasak, amelyeket 5—6 mm. vastag karikákra felszeletelünk, azután pedig aszaljuk 65—70° C hőmérsékleten. Eredmény 8—12%, a fajta szerint.

Az aszalt paradicsom hus és egyéb levesek

izesítésére, valamint pörköltöz és más húselekekhez célszerűen felhasználható.

Egész paradicsom gőzben megfőzve.

Olasz eredetű étel a töltött paradicsom, amely azonban már nálunk is eléggé el van terjedve. Hogy a készítéséhez télen is legyen friss paradicsom, úgy azt gőzbe kell főzni a következőképpen: a szép nagy paradicsomokat meg kell mosni, üvegekbe berakni és gyenge (1%-os) sósvízzel leönteni, majd pedig az üvegek légmentesen lezárandók és 100° C-nál (főző vízben) 90 percig hevítendő. 3—4 nap múlva a hevítést meg kell ismételni, de ekkor tartama már csak 30 perc.

Paradicsom konzerválása nagyban.

A nagyban való paradicsomkonzerválás az előbbihez hasonló elvek szerint történik, de sokkal nagyobb mennyiségekben. A főzéshez nagy üstöket használunk, aztán áttörő gépeken áttörjük azt és besűrítik megfelelő sűrűsége. Némely esetben a paradicsomot áttöretlenül szállítják a külföldre (paradicsomcefre), amikor is azt megfelelőképpen konzerválni kell. A besűrítés különböző arányok szerint történik; a minőség megjelölésére az extrakttartalmat használják. A sajtállományára való besűrítést vákuum üstökben végzik, mert itt rengeteg mennyiségű vizet kell elpárologtatni. Csupán tájékozásul közlöm, hogy egy vagon vágható állományu paradicsomsajt készítéséhez szükséges 700 q nyers paradicsom, vagyis az elpárologtatott vízmennyiség kb. 800 hektoliter. *Buchta Győző.*

Uj rendeletek.

(A postai küldeményekben engedély nélkül szállítható pénzküldemények felső határa. — A zárolt hadikölcsönkötvények felmondásának felfüggesztése. — Fakihasznási szerződés módosítása. — Cement- és mészelosztó bizottság. — A szénügyek intézése. — A makói fokhagyma igénybevétele. — A közlelmzési célra zár alá vett ősi burgonya forgalma és árszabása. — A tej budapesti fogyasztói árának felemelése. — A GOK kereskedelmi osztályának felszámolása. — Gabonaszállítási igazolványokkal való visszaélések tilalma. — Állami erdei fa-csemeték adományozása. — Halászati jogok hasonbérlete. — A betegségi biztosítási behatár felemelése. — A lenolajkence tájékoztató ára.)

A postal küldeményekben engedély nélkül szállítható pénzküldemények felső határa.

A kereskedelemügyi miniszter 12,093. számú rendelete a postai küldeményekben külön engedély nélkül kiszállítható magyar törvényes fizetési eszközt képező bankjegyeknek legmagasabb összegét a f. évi április 18-iki 9703. számú kereskedelemügyi miniszteri rendeletben megszabott 300 koronáról 500 koronára emelte fel, külföldről, illetve Magyarország nem magyar igazgatás alatt álló területeiről engedély nélkül hozható be mindenféle külföldi pénz az Osztrák-Magyar Bank le nem bélyegzett bankjegyeinek kivételével, tehát az 1 és 2 koronás bankjegyek behozatala is tilos.

A zárolt hadikölcsönkötvények felmondásának felfüggesztése.

A pénzügyminiszter f. hó 1-i 63,682. számú rendelete a II. és III. hadikölcsön zárolt kötvényeinek egy évre névértékben leendő visszafizetésére való felmondási jogát, éppen úgy, mint ez az I. hadikölcsönre nézve történt, felfüggesztette és a felmondási jog gyakorlásának határidejét, valamint módosításait későbbi rendeletben fogja megállapítani.

Fakihasznási szerződések módosítása.

A f. hó 1-i 6195. M. E. számú kormányrendelet a fakihasznási jogok átruházása és a fatermek értékesítése tárgyában létrejött jogügyletekről szóló, lapunk hasábjain már ismertetett 3920. M. E. számú kormányrendeletet kiegészíti azzal, hogy a szóbanforgó rendelet alkalmazandó az erdei mellékhasználatok gyakorlására

Tárcásboronák, rögtörő- és simahengerek, gabonatisztítórosták, trieurók
és egyéb **mezőgazdasági gépek** legjobban beavált szerkezettel és elismert legjobb kivitelben: 8866

BÄCHER-MELICHAR cégnél, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 26. sz. Sürgöny-cím: KULTUR BUDAPEST. TELEFON: 28-02.

E rovatban csak a választ, ezért a „Sz

A szerkesztőséghez közö levelek intéz. változtatási stb.

Tővises iglic
A határunkban a tövises iglic, tudnak a tövis kaszálatni, de egy részét már egymásután má olyan, mint a tanácsot adni, a volna.

Felelet a 20. sz
tuli és kötöttebb golt legelő) — növénye. Gazda vall, hogy a képes földet ez tulajdonosok megjelöljük termőké Jellemző, hogy ségü talajokon jóságára lehet köreit melyen esetet há kipusztítás sűrűben sarjad.

Célravezető irt
tasát folyton levé elvész. Ez a mo van betelepítve, bottal szürkáljuk hajtás mutakozó surjuk a sarj végzetni külön kaszálókon az ható, mint a leg szeres kaszálat.

Ahol sűrűbbet föl kell szántani, melni. Ha nem e élvig szántóföldi det, hogy a szivó lélegző szerveit elfulladjon.

A békében az keretében Baran néhány községbe ményel. Az elg tehát majd haszn szerű tengeritern bérbeadásából gyűjtöttem és ab magot, hogy a k delletésének viss nyen kivihető, m az iglicetűske a szereti, amely fel növényeket.

Tök és dinnye
Érett marhatókb Olajütésnél mem Melyik gyárnál gépek? Sárga- masak-e mint sze

Felelet a 21 sz
kívül vízduz hu vizet tartalmaz, 10%. A tök ősi a mag és ennek váltakozik. A sz

vonatkozólag 1919. évi december 31. napja előtt létrejött jogügyletekre, valamint az erdők fakihasznaási jogának átruházása, vagy az erdők fakészletének két vagy több évre előre eladása iránt 1918. augusztus 1. — 1919. december 31. között létrejött jogügyletekre is. Az idevágó kérelmek előterjesztésének határideje f. évi október hó 1. napja. Megszállott területeken lakó erdőtulajdonos vagy erdőbirtokos a 3920. M. E. számú alaprendelet alapján is f. hó 31-ig bezárólag terjeszthet elő igazolás mellett kérelmet. Az alaprendelet szerint az ily kérelem benyújtásának halasztó hatálya van, ami most odamodosul, hogy a halasztó hatály megszűnik, ha a vevő a kérelemben követelt összeget vagy a vegyes bíróság, illetve ennek bírói tanácsa által megszabott biztosítékot bírói letétbe helyezi. Az alaprendeleten, valamint a rendeleten alapuló kérelmeket, ugyszint a felebbezéseket annyi példányban kell beadni, hogy mindegyik félnek jusson egy-egy példány. A megállapítást vagy felemelést kért ellenérték összegét határozottan meg kell jelölni. A vegyes bíróságnak csupán költségviselés kérdésében hozott határozata ellen felebbezésnek nincs helye.

Ha az 1919. március 21. előtt létrejött jogügylet az erdei hasznvétele, a fakitermelés, a fakiszállítás vagy a velük kapcsolatos munkálatok bármely részletét jogfosztó következményekkel határidőhöz köti: az erdei mellékhasználatra vagy a fakihasznaási jog gyakorlására jogosult fél vegyes bírósághoz fordulhat a határidő méltányos meghosszabbítását legkésőbb f. hó 30-ig, egyébként a lejárt napját megelőzőleg legalább 60 nappal keül előterjeszteni. A határidő meghosszabbítása egy termelési évnél hosszabb időre nem szólhat. A bíróság, vagy sürgős esetekben annak bírói tanácsa, a határidő meghosszabbítását kérelmek érdemleges elintézése előtt is megengedheti a munkálatnak a kikötött határidő letelte után való folytatását is, ha az erdőbirtokost ebből érhető károsodás bírói letétbe helyezett biztosítékkal fedezve van.

Cement- és mészelosztó-bizottság.

A kereskedelemügyi miniszter a cement- és mészelosztó bizottság sűrűsége kielégítése érdekében a cement- és mészelosztó készleteinek és jövő termelésének egy harmadát zár alá vette s e zárolt készletek szétosztására külön bizottságot nevezett ki. A bizottság helyisége II. Albrecht-ut 1. szám alatt van.

A szénügyek intézése.

A kormány f. hó 10-iki 6407. M. E. számú rendelete értelmében további intézkedésig, a még mindig fennálló rendkívüli viszonyokra való tekintettel a széntermelés és a szénellátás ügyeit a szénügyek katonai felügyelője, a széntermelési kormánybiztos és a szénelosztási kormánybiztos intézik, akik közül az első a m. kir. honvédelmi miniszternek, a második, mint a pénzügyminiszterium bányahatóság főosztályának mindenkor vezetője, a pénzügyminiszternek, végül a szénelosztási kormánybiztos a kereskedelemügyi miniszternek van alárendelve. Mindhárom szerv saját törvényes hatáskörében belül teljesen önálló, közös ügyeket a szénügyek katonai felügyelőjének elnöksége alatt tárgyalnak. A katonai felügyelő gondoskodik a szénbányászatok körében a rend és tűzbiztonság megővéséről, az üzemmenet állandóságáról és a szénállítások karhatalmi fedezetéről. A széntermelési kormánybiztos feladata a szénbányák műszaki és gazdasági ellenőrzése és az üzem folytonosságának biztosítása, végül a szén forgalmát és felhasználását, valamint a külföldi szén behozatálát a szénelosztási kormánybiztos irányítja. Az Országos szénbizottság továbbra is fennmarad, a hatáskörébe tartozó teendőik ellátásával azonban a kereskedelemügyi miniszter ideiglenesen a szénelosztási kormánybiztosot bízhatja meg.

A makói fokhagyma igénybevétele.

A közlelmzési miniszter folyó hó 10-iki 46.123. számú rendelete a makói fokhagymakörzetben, vagyis Csanád, Békés, Csongrád vármegyék egész területén, Arad vármegye eleki járásában és Torontál vármegyének az ellenesleges megszállás alól felszabadulandó részén — folyó évben termelt egész fokhagymatermést, a házi szükséglet leszámitásával, igénybe vette. Az így igénybevett fokhagymakészleteket további hatósági intézkedésig elszállítani vagy feloluk egyébként rendelkezni tilos. Az igénybeveit és közlelmzési célra át is veendő fokhagyma töltési árát a termelési költségek figyelembevételével külön rendelet fogja szabályozni. Előre jelzi még a ren-

delet, hogy a közlelmzési miniszter szükség esetén a makói fokhagymakörzet egész vöröshagyma termését is zár alá fogja helyezni, addig azonban a vörös hagyma forgalma szabad és a G. U. Sz. makói kirendeltségi hivatal részére köteles kiállítani helyi szállításra szóló szállítási igazolványt.

A közlelmzési célra zár alá vett őszli burgonya forgalma és árszabása.

A f. évi 6142. M. E. számú kormányrendelet, mint közlelmzési célra zár alá helyezett területet az őszli burgonya forgalma szempontjából zárt területnek minősítette. Most a közlelmzési miniszter f. hó 11-iki 49.500. számú rendelete a zár alá helyezett terület burgonya-termesztésének átvételét és közlelmzési célra való forgalombahozatálát a felszámolás alatt lévő Országos Burgonyaközvetítő Irodára bizza. Az Iroda a zárt nyírségi terület termelőitől őszli burgonya termesztésüket métermázsánként 80 (nyolcvan) koronás termelői áron köteles átvenni, amely árhoz az Iroda hozzájárulásával f. évi december hó 31-ike után történő szállítás esetén tárolásért, verelésért, kezelésért, apadásért és romlásért január 1-től 31-ig 2 korona s azután június hó 30-ig havonként 2—2 koronával emelkedő (4, 6, 8, 10, 12 korona) pótdíj, vagyis például a januárban szállítandó burgonyáért összesen 82 korona termelői ár jár. A termelőnek, ha a szállítást az ő hóból készíti, a pótdíjra nincs igénye. A termelői ár készpénzfizetés mellett, csak nélkül, a termelő vasúti állomásra szállítja és vasúti kocsiba berakva értendő. A termelő szolgáltatott zsákokért zsákhasználati díj fejében métermázsánként 5 korona jár. Ha a vasúti állomásra való fuvarozás alkalmával az állomáson nem áll rendelkezésre vasúti kocsi, a külön berakás költségével a termelő nem terhelhető. Az Országos Burgonyaközvetítő Irodát az általa forgalombahozott burgonya után költségének fedezésére métermázsánként 6 (hat) korona jutalek illeti meg. A termelők velőmag-szükségletéről a zár alá vett terület burgonyatermesztéséből a földművelésügyi és közlelmzési miniszter utasításai alapján az Iroda tartozik gondoskodni. Burgonya ipari feldolgozására csak a közlelmzési miniszter adhat engedélyt, az esetleges feleslegek külföldre való kivitelét pedig a közlelmzési miniszter rendelkezési szerint csak az Iroda bonyolíthatja le.

A tej budapesti fogyasztói árának felemelése.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 12.040. sz. rendelete, tekintettel a f. hó 11-én életbe lépett államvasúti 300 százalékos díjszabásemelésre, melynek következtében a budapesti közfogyasztásra érkező tejet literenként átlagban — a hűtést, felemelt köveztvámot és a kanna visszaszállítás költségeit beleértve — 212 fillér terhelte, továbbá a budapesti tejüzemekre a megsványodott tej értékesítéséből háruló veszteség kiegyenlítése céljából f. hó 11-től kezdve a Budapest székesfőváros területén kannából vagy palackban, kicsinyben, kimért teljes tej fogyasztói árát literenként 10 koronára emeli, a június 6-ika óta érvényes 7 koronáról, egyébként azonban egyelőre a május 25-én életbe lépett 7890. OKÁB. számú rendeletnek a tej termelői, valamint községi és városi fogyasztói árára vonatkozó rendelkezései változatlanul érvényben maradnak.

Ez a kényszerű áremelés, amelyre az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság nagyon nehéz szívvvel szánta rá magát, első feskője az államvasutak díjszabásemelésének, most pedig egymásután várható az általunk előre látott árdragulás. Vagy nem képtelen helyzet-e, hogy a tejnek a fővárosba való szállítása és itteni szétosztása, tehát a tejforgalom során felmerülő nagy- és kiskereskedői tevékenység együttvéve ugyanannyira nőjön, mint amennyi a forgalomba hozott termény termelői ára, a hűtés és vasúti állomásra való fuvarozás tetemes költségeit is beletudva? Az elosztás üzemi költségeinek túlságos magassága azt mutatja, hogy a budapesti tejállatok nem tudják a jelenlegi csekély napi felhozatalból sokkal nagyobb forgalomra berendezett telepeik üzemköltségét fedezni s így minden liter általuk forgalomba hozott teje ráfizetnek. Viszont a termelő is abban a helyzetben van, hogy amikor a korpa és az abraklakarmányok ára a háromszorosára szökött fel, a régi termelői ár mellett még kevésbé találhatja meg a számadását, mint eddig. Amennyire tehát a közlelmzés és a közegészségügy érdekei engedik, mielőbb szabaddá kell tenni a tej forgalmát, hogy a termelés fokozására buzdítsuk a gazdaközönseget, mert ebben és csak ebben látjuk a fogyasztókat és termelőket egyaránt fenyegető árkatasztrófával szemben segítséget.

A GOK. kereskedelmi osztályának felszámolása.

Mint hogy a gabonagyűjtési teendőket az új gazdasági évre a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Réz-

vénytársasága vette át, a közlelmzési miniszter 31.112. számú rendeletével elrendelte a Gabonagyűjtés Országos Kormánybizottsága kereskedelmi osztályának felszámolását és a felszámoló bizottság tagjaivá **Vértessy Sándor dr. m. kir. pénzügyminiszteri államtitkár**, mint elnököt, továbbá **Térfi Béla h. államtitkár**, **Besseney Ferenc min. tanácsost**, **Holzwarth Ferenc dr. min. osztálytanácsost**, **Csák Viktor miniszteri számvevősegi igazgatót** és **Erdődy Zsigmondot**, a H. T. helyettes igazgatóját nevezi ki.

Gabonaszállítási igazolványokkal való visszaélések tilalma.

A közlelmzési miniszter 48.174. számú rendeletével szigorúan utasította a kereskedelmi örlésre jogosult malmokat, hogy a szabadforgalomban vásárolt termények s azok örleményeinek szállítására ne használják fel a közfogyasztási célokat szolgáló örlemények szállítása céljára a H. T., illetve a Gabonagyűjtési Országos Kormánybizottsága által, mint szerződéses malmok számára rendelkezésre bocsátott szállítási igazolványokat, hanem szabadforgalomban termények s azok örleményeinek szállításához minden esetben az illetékes közgazdasági hatóságtól kérjenek szállítási igazolványt.

Halászati jogok hasznobérlete.

A kormány f. hó 6-iki 6128. M. E. számú rendelete kimondja, hogy amennyiben a f. évi 2316. M. E. számú kormányrendelet értelmében a halászati jogokért az 1919/20. évre fizetendő hasznobérlt akár bíróság utján, akár egyezségileg felemelték, vagy ezután felemelik, a hasznobérlt az 1920/21. évre eső hasznobérlt is a fel-emelt összegben köteles fizetni, hacsak a hasznobérlt-adóval más megállapodásra nem lép, vagy a hasznobérlt összegét a jelen rendelet alapján másként nem állapítják meg. Ha ugyanis a múlt évre vonatkozólag felemelt hasznobérlt az 1920/21. évre a változott viszonyoknak többé nem felel meg, úgy a halászati jogot bérbeadója, valamint hasznobérlője a jelen rendelet értelmében az 1920/21. évre fizetendő hasznobérlt újabb bírói megállapítását kérelmezheti az 1920/21. gazdasági év vége előtt legalább 60 nappal. A hasznobérlt részéről hasznobérlészállítási kérelem előterjesztésének azonban nincs helye, ha az eredetileg kikötött hasznobérlt az 1919/20. gazdasági évre 100%-nál nem magasabb mértékben emelték. A hasznobérlt újabb megállapítására irányuló kérelem jogerős eldöntéséig esedékessé való hasznobérlésrészleteket az 1919/20. évi megállapított összegben kell leróni. A hasznobérlt felemelését az a hasznobérltadó is kérelmezheti, aki az 1919/20. évre nem kért, vagy esetleg kért, de nem kapott hasznobérlt-emelést. Ha a hasznobérlt a hasznobérlt-leten a halászatot beszüntetné, vagy üzemi felszerelését onnan elvitelné vagy ha a halállomány védelmezésére és fenntartására vonatkozó szerződéses kötelezettségének önhibájából eleget nem tenné, a hasznobérltadó az illetékes bíróságtól rögtöni hatállyal kérheti a hasznobérlt szerződés felbontását. A halászati termelés folytonosságának veszélyeztetése esetén a bíróság a felmondást mellőzheti. A hasznobérlt a hasznobérlt által eszközölt állandó jellegű beruházásokat (pl. épületek) a hasznobérltadó beleegyezése nélkül a hasznobérltől eltávolítani tilos, hanem azokat a hasznobérlt távozása esetén méltányos módon meg kell váltani. Más megállapodás vagy kialakult helyi szokás hiányában úgy kell venni, hogy a hasznobérlt évi összeesése a naplári évvel s ez esetben az 1920/21. gazdasági évre szóló rendelkezések az 1921. naplári évre érvényesek. Felelővétel esetén az ítéletábránál eljáró vegyes tanács két szakértő rendes és két szakértő póttárgy közül az egyiket a földművelésügyi miniszter, a másikat az Országos Halászati Egyesület nevezi meg a halászati szakértők sorából.

A betegségi biztosítási berhatár felemelése.

A 6368. M. E. számú körendelet f. évi szeptember 1-től számítható érvénnyel a kötelező betegségi biztosításról szóló 1919. évi 6250. M. E. számú és az önkéntes betegségi biztosítást szabályozó 1917. évi 4790. M. E. számú kormányrendeletekben meghatározott berhatárt évi 24.000, illetve napi 80 koronára emeli fel.

A lenolajkence tájékoztató ára.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság 11.880. számú rendelete f. hó 12-13-ik kezdve a lenolajkence nagybani tájékoztató árát hordóvételnél kg.-onként 110, kimérve kg.-ként 114 és kicsinybani fogyasztói árát kg.-ként 126 koronában szabja meg.

A mézélő méh élete és tenyésztése.

Krancher Oszkár művből ford.: Hutter Rezső. Ara bérmentes küldéssel 31 K. "Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

RESIDENTIA INGATLAN ÉS ÉPÍTKEZÉSI R.T.

Alapítke 3.000.000 korona.

Alapító intézetek: MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK R.T. — MAGYAR KERESKEDELMI HITELBANK R.T.

Központi iroda: BUDAPEST, V., DEÁK-FERENC-UTCA 18., félemelet 14.

Betonárgyártás: MAGYTÉTÉNY ÉS ERZSÉBETFALVA.

Szabadalmazott és törvényesen védett „ISOLIT”

Építőlap és blokk, könnyű, szigetelő, tűzbiztos. Gazdasági építkezésekre kiválóan alkalmas, leg- oicsóbb építkezési mód.

Csarnoktetők

60 m. fesztávolságig, speciális tervezése.

Építkezések vállalása

uradalmakban építkezés helyén való betontégla- és betoncserepgyártással. Rendkívül nagy fuvar- és munkaerőmegtakarítás.

Parcellázások

teljes jogi, műszaki és építkezési lebonyolítása.

Ekek, takaré
FAH

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamációs, cím-változtatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó-hivatalhoz fordulni.

Tővises iglic irtása a legelőn. 20. sz. kérdés. A határunkban levő marhalegelőt nagyon benőtte a tővises iglic, úgy, hogy már az állatok nem tudnak a tővistől legelni. Evenként le szoktuk kaszálni, de attól még sűrűbb lesz a tővis. Egy részét már próbáltuk szántani és három évig egymásután mást termelni, de az a rész is éppen olyan, mint a többi. Kérem — ha lehet — olyan tanácsot adni, ami a gyom kiirtására sikeresebb volna.

Felelet a 20. sz. kérdésre. Az iglicetűske a dunántúli és kötöttebb talaju alföldi legelők (elhanyagolt legelők) — sajuos — igen elterjedt gyomnövénye. Gazdasági kulturánk elmaradottságára vall, hogy a többnyire jóminőségű és termőképes földet ez a káros gyom borítja és a legelőtulajdonosok nem írják ki azt, hogy ezáltal legelőjük termőképességét, tehát értékét emeljék. Jellemző, hogy ez a gyom csak a jobb minőségű talajokon telepszik meg, tehát róla a talaj jóságára lehet következtetni. Az iglicetűske gyökereit mélyen ereszti a talajba és évelő növény, tehát kipusztítása nem könnyű. Az az irtási mód, hogy lekaszáljuk, nem vezet célra, mert utána sűrűbben sarjadzik.

Célravezető irtási mód az, hogy földfölötti hajtását folyton levágjuk, így a földben elfullad és elvész. Ez a mód kétféle lehet: ahol ritkábban van betelepülve, ott fecskefark alakú vasvégű bottal szurkáljuk ki szorgalmasan és amint új hajtás mutatkozik, ott a föld színe alatt újra kiszurjuk a sarjhajtást. Ezt lehet a pásztorokkal végeztetni külön jutalom mellett. A réteken és kaszálókon az iglicetűske sokkal gyérebben látható, mint a legelőkön éppen azért, mert a rendszeres kaszálást nem szereti.

Ahol sűrűbben van betelepülve, ott a terület föl kell szántani és legalább három évig kapást termelni. Ha nem elég három évig, úgy még 1—2 évig szántóföldi művelés alatt kell tartani a földet, hogy a szivós gyom — megfosztva földfölötti lélegző szerveitől, a leveletétől — a föld alatt elfulladjon.

A békében az állami közlegelőjavítási akció keretében Baranyaszentlőrinc vidékén végeztem néhány községben ily munkákat egész jó eredménnyel. Az elgyomosodott, tüskével borított — tehát majd használhatatlan — közlegelőkön nagy-szerű tengertermések voltak és a földek haszonbérbeadásából befolyt pénzből „legelőalapot” gyűjtöttem és abból vásároltam műtrágyát és fűmagot, hogy a közlegelőt néhány év múlva rendeltetésének visszaadhassam. Ez az eljárás könnyen kivihető, mert — mint már előbb jeleztem — az iglicetűske a mélyrétegű, jóminőségű talajt szereti, amely feltörve nagyszerűen termi a kápnövényeket.

Tök és dinnye ipari feldolgozása. 21. sz. kérdés. Érett marhatökből mennyi száraz mag nyerhető? Olajütésnél mennyi olaj és tökmagpogácsa lesz? Melyik gyárnál szerezhetők be a szükséges gépek? Sárga-, görögdinnye és érett tök alkalmasak-e mint szeszgyártási nyersanyagok?

Macconka. Felelet a 21. sz. kérdésre. A tök és dinnye rendkívül vízdas husos gyümölcs. Mindkettő 90% vizet tartalmaz, tehát a szárazanyag mennyisége 10%. A tök összes súlyának 2—3%-át teszi ki a mag és ennek tiszta olajtartalma 20—30% közt változik. A száraz tökmagból 15—24% nyers-

olajat nyerhetünk. A tökmagpogácsa mennyisége nagy határok között ingadozik. Átlagban 100 kg. tökből préselés útján nyert pogácsamennyiség 15 kg. Eddig nálunk csak házilag gyártották a tökmagolajat, mert még a nagy üzemben is sok nehézséget okoz a tökmag teljes lehámozása. A szükséges gépeket az olajgyári berendezéseket készítő gépgyáraknál lehet beszerezni.

A tök cukortartalma 15%, a dinnyéé 35%, tehát oly kevés, hogy nem érdemes szeszre feldolgozni. A tök 100 kg.-jából kitermelhető 0,8, a dinnyéből 1,5—2,5 liter abszolút szesz.

A fekete bodza gyümölcsének felhasználása. 23. sz. kérdés. Miképpen lehet a közönséges bodzabokor gyümölcsét felhasználni?

Felelet a 23. sz. kérdésre. A bodza boggyóit fel lehet ugyan használni, de csak olyan esztendőben ajánlatos ezt megtenni, amikor kevés a gyümölcs. A bodza gyümölcse ugyanis nem olyan értékes, mint más gyümölcsök, de az ize is unalmasnak mondható. A gyümölcsöket fel lehet használni izkésítésre, de felhasználhatók szörp és gyümölcsbor készítésénél is, azonban csak más gyümölcsökkel keverten. A bodza boggyónak egy előnye van és ez az, hogy azokkal más gyümölcsöket szépen meg lehet festeni. Így például, ha a málnaszörp vagy gyümölcsbor készítéséhez használnak belőle bizonyos mennyiséget (mintegy 1/4—1/5-résznit), úgy ezen készítményeknek igen szép, fénylő piros színt ad. Magában felhasználható a bodza izkésítésére éppen úgy, mint akármilyen más gyümölcs, vagyis először a boggyókat le kell szedni, azután azokat megmosás után saját levükben megfőzzük, áttörjük és kellőképpen besűrítjük. Cukrot nem szükséges hozzá adni, mert a készítmény így is elég édes lesz. Edes ize azonban nem annyira a cukortartalmától van, mint inkább azért, mert aránylag kevés benne a sav. Némelyek azonban nem igen szeretik a tiszta bodzait, mert annak ize eléggé unalmas, ezért ajánlatos azt más gyümölcsökkel keverni. Így például elég jó iz készíthető fele-, vagy háromnegyedrésznit almából, vagy körtéből, esetleg a kettő keverékéből és negyed- vagy felerésznit bodzából, de keverhető az tetszés szerint más gyümölcsökkel is.

Vöröshagyma eltartása. 22. sz. kérdés. Mi a kiértett, száraz vöröshagyma legjobb eltartási módja? Lehet-e azt a szabadban prizmákba elvermelve eltartani?

Felelet a 22. sz. kérdésre. Eltartani csak olyan vöröshagymát lehet, amely a földben jól beérik és amelyet kiszedés után még a napon jól ki is szárítottunk. Az eltartásnak csakis fagymentes helyen kell történnie, mert különben a hagyma megfagy, aminek következtében tönkramegy. E célból a prizmákban való teletetés elég jónak mondható, azonban itt ki van téve a hagyma a kicsirázásnak, különösen akkor, ha télen az időjárás enyhe. Lehet azonban ezen is segíteni azáltal, hogy a prizmák földtakaróját az időjárásnak megfelelőleg változtatjuk, vagyis ha szükséges, arról a földet leszedjük, ha pedig erős fagyoktól kell tartani a takaró földréteg vastagságát fokozzuk. Mindenesetre a vöröshagyma legjobban padláson, vagy más teljesen száraz helyiségben telet nem túl vastag rétegben, ahol az esetleges fagyok ellen szalmával való betakarással védjük. Ahol így nem teletethető át a hagyma, ott kukoricagörékben, vagy ehhez hasonló épületekben eltartható, természetesen megfelelő szalmabéleléssel védve.

KÖNYVISMERTETÉS.

A szocializált földbirtokokra vonatkozó jogszabályok. (A 2250/1920. M. E. számú kormányrendeletnek és a földbirtokok szocializálásával kapcsolatos más rendeleteknek magyarázata.) Össze-

gyűjtötte és magyarázatokkal ellátta Komarnicki Roman dr. budapesti ügyvéd, a Pénzügyügyi Központ ügyésze; a Központi lebonyolító bizottság jogi előadója. Rubinek Gyula m. kir. földművelésügyi miniszter előszavával. Megjelent a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. kiadásában, ára 50 K.

A földbirtokok szocializálása egy, a magánjogi jogrendünknek teljesen idegen és azzal ellentétes helyzetet idézett elő. Az alkotmányosság helyreállítása óta a kormány elsőrendű feladatának tekintette a proletárdiktatúrától kifolyólag felmerült kérdések rendezését. A károk jóvátétele, igazságos megosztása és a proletárdiktatúra folytán előállott zavarok rendezése végett számos kormányintézkedés történt, amelyek közül kiemelendő a 2250/1920. M. E. számú rendelet.

A szóban forgó munka nem csupán ennek a rendeletnek és a földbirtokok szocializálásával kapcsolatos más rendeleteknek magyarázatát foglalja magában, hanem felöleli a deszocializálás kérdéseinek egész anyagát. Nevezetesen kimerítően ismerteti a rendelet megértéséhez elkerülhetetlenül szükséges előzményeknek, a földbirtokok szocializálásának és a tanácsköztársaság mezőgazdasági intézményeinek ismertetését, tárgyalja a földbirtokok szocializálásának megszüntetését és az ezzel kapcsolatos kormányintézkedéseket, majd alapelveiben röviden és áttekinthetően ismerteti a kormányrendeletet avégből, hogy az a nem jogtudók, főleg tehát gazdaérdekeltek részére könnyen megérthető legyen, továbbá felsorolja azokat az ügyeket magyarázat kíséretében, amelyek a földbirtokok szocializálásával kapcsolatosak ugyan, azonban az idézett kormányrendeletekben szabályozva nincsenek. Külön fejezetekben szakaszonként jogi, gazdasági és pénzügyi magyarázatokkal kísérve ismerteti a munka a 2250/1920. M. E. számú rendeletet és az annak végrehajtásában megjelent 78,500/1920. F. M. számú rendeletet. E rendeleteken kívül különösen figyelemre méltók azok a magyarázatok, amelyek kimerítően tárgyalják az ugynevezett fehérpénz devalvációjával kapcsolatos kérdéseket, a Pénzügyügyi Központtal való viszonyból a mezőgazdasági hitelek kapcsán felmerülő kérdéseket, továbbá a gazdaságok szocializálásából származó számos más kérdés, például a munkásbiztosítás, a mezőgazdasági gépek, jégbiztosítások stb. kérdéseit. Tartalmazza továbbá a munka a szövegben a központi lebonyolító bizottság elvi jelentőségű határozatait, továbbá a függelékben a mezőgazdasági hitelre vonatkozó tanácsköztársasági rendeletek teljes szövegét. A könyv terjedelme kilenc és negyed iv. Ennek az ügyesen megszerkesztett munkának mindazok, akik a szocializált földbirtokok ügyének lebonyolításával kapcsolatos kérdésekben érdekelve vannak, nagy hasznát vehetik.

A közzgazdasági egyetem tanulmányi, vizsga- és szigorlati rendje.

A hivatalos lap egyik multiheti számában jelent meg a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1920. évi 89,829. számú rendelete, amely a budapesti m. kir. egyetemi közzgazdaságtudományi kar tanulmányi, vizsga- és szigorlati rendjét részletesen szabályozza. Minthogy olvasóink közül többen érdeklődtek a közzgazdasági egyetemre vonatkozó részletkérdések iránt, ezt a rendeletet alább vázlatosan ismertetjük. Akik egész részletes felvilágosítást óhajtanak nyerni, azokat a Budapesti Közlöny f. é. aug. 1-én megjelent 175. számára utaljuk. Bármely ügyben egyébként bővebb felvilágosítással szolgál a dékáni hivatal (Budapest, VIII., Esterházy-u. 3. sz.), ahol a fölvételre is jelentkezni lehet a következő, azaz 1920/21. tanévre.

Ékek, ekerészek, vetőgépek, vetőmagosztályozógépek, darálómalmok, takaréktűzhelyek, mindenféle mezőgazdasági vasáru azonnali szállításra kapható:
FARAGÓ ANDOR, Budapest, V., Vécsey-utca 2.

A közgazdaságtudományi kar négyéves tanfolyamának elvégzése alkalmat ad arra, hogy a karra beiratkozott hallgatók a közgazdasági, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi, közigazgatási és társadalomtudományokban egyetemi kiképzést és bizonyos élethivatásokra ezeknek megfelelő alaki képzést szerezhessenek. A m. kir. kormány 273/1920. M. E. számú rendelete értelmében az egyetemes közgazdasági és közigazgatási szaknak elvégzése a közigazgatási ügyekkel foglalkozó minisztériumok központi igazgatásába, valamint ezeknek a minisztériumoknak kormányzati hatásköre alá tartozó azoaba a hivatalokba való belépésre nyújt alaki képzést, amelyeknél különleges gazdasági szakképzettséget igénylő ügyeket intéznek; ennek a szaknak az elvégzése ugyan csak belépésre jogosít a köztörvényhatóságok tisztviselői karának fogalmazó szakába is. A nagyobb mezőgazdasági üzemek vezető állásaira a mezőgazdasági szak, az ipari és kereskedelmi vállalatok kereskedelmi irányú vezető állásaira a kereskedelmi szak nyújt kiképzést. A közigazgatási ügyekkel foglalkozó minisztériumok, központi igazgatásba való belépésre az egyetemes közgazdasági és közigazgatási szaknak elvégzése, ezenfelül bizonyos előadásoknak hallgatása szükséges azoknak a különleges intézkedéseknek figyelembevételével, amelyeket a m. kir. kormány a közigazgatási fogalmazói szakába való belépés felleléi gyanánt elő fog írni.

A karnak az a rendes hallgatója, aki közgazdaságtudományi oklevelét és utána a közgazdaságtudományi doktori oklevelét is megszerzi, köteles a négyéves tanfolyam alatt a tantervben felsorolt előadások közül az ott megjelölt főkötelezőket a félévi óraszámában hallgatni, köteles továbbá félévenként legalább egy szeminárium munkásságában résztvenni.

A közgazdaságtudományi kar négyéves tanfolyamának sikeres elvégzése, a lefelétagozások igazolásához, kollókviumokhoz, illetőleg vizsgálatokhoz kötvé. Ebből a kötvéből a négyéves tanfolyamon a kötelező kollókviumokon felül csak alapvizsga és államvizsga van rendszerezve.

A kollókviumok célja az, hogy mindazokból a tárgyakból, amelyek az alapvizsgának és az államvizsgának nem tárgyai, a jelölt a teljes tájékozottságát igazolhassa. Így például a mezőgazdasági szakon kollókviumi tárgyak az I. félév végén: 1. bevezetés a közgazdasági ismeretekbe, 2. közjog, 3. általános kereskedelmi üzemtan. A II. félév végén: 1. filozófiai bevezetés, 2. fizika, 3. általános földrajz, 4. mezőgazdasági geológia, 5. általános számvitel, 6. általános matematika. A III. félév végén: 1. bakteriologia, 2. mérlegtan. A IV. félév végén: 1. növénykörtan, 2. mezőgazdasági kémiai technológia, 3. takarmányozás, 4. mezőgazdasági géptan, 5. a statisztika elmélete és gazdasági statisztika, 6. gazdasági földrajz, 7. kereskedelmi és politikai számtan. Az V. félév végén: tejjgazdaságtan, a VI. félév végén: 1. szőlőművelés, 2. kulturtechnika és földmérés, 3. mezőgazdasági építészettan, 4. kereskedelmi és váltójog. A VII. félév végén: 1. állategészségtan, 2. gazdasági állattan, 3. bankok üzemtana és számvitel. A VIII. félév végén: 1. állati járványok és szarvasosági hibák, 2. erdészet, 3. konyha- és gyümölcskertészet, 4. mezőgazdasági számvitel, 5. bányajog, 6. közlekedési jog és politika, 7. iparpolitika és üzemtan. Ezekben kívül minden évfolyam végén egy választott idegen nyelvből kollókvium teendő.

Az alapvizsga minden egyes szakon a IV. félév szabályszerű befejezése után tehető le. Tárgyai az egyetemes közgazdasági és kereskedelmi szakon: 1. elméleti közgazdaságtan; 2. gazdasági földrajz; 3. növénytermesztés; 4. állattenyésztés; 5. közigazgatási jog; 6. magánjog. A mezőgazdasági szakon: 1. elméleti közgazdaságtan; 2. közigazgatási jog; 3. magánjog; 4. általános kémia és agrochemia; 5. növénytan; 6. állatbonc- és élettan.

A VIII. félév szabályszerű befejezése, illetőleg az ezt igazoló végbizonyítvány elnyerése után a hallgatók államvizsgát tesznek. Az államvizsga három részből áll. Tárgyai:

a) Az egyetemes közgazdasági és közigazgatási szakon:

I. Államvizsga (közgazdasági csoport) a közgazdaságtan egész tárgyköre: gazdaságtörténet, közgazdaságtan és közgazdasági politika, agrárpolitika, szövetkezeti és szociális politika, ipar, kereskedelmi és közlekedési politika, pénzügytan, statisztika.

II. Államvizsga (mezőgazdasági és kereskedelmi csoport): 1. mezőgazdasági üzemtan és becsléstan; 2. mezőgazdasági ipar; 3. kereskedelmi és ipari vállalatok üzemtana; 4. kereskedelmi és váltójog.

III. Államvizsga (közigazgatási csoport): 1. alkotmánytan és közigazgatás; 2. gazdasági közigazgatás; 3. nemzetközi jog és konzuli bíróságok.

b) A mezőgazdasági szakon:

I. Államvizsga (közgazdasági csoport) a közgazdaságtan tárgyköréből: közgazdaságtan és közgazdasági politika, agrárpolitika, szövetkezeti és szociális politika, pénzügytan.

II. Államvizsga (mezőgazdasági csoport): 1. növénytermesztés; 2. állattenyésztés; 3. mezőgazdasági üzemtan és becsléstan; 4. mezőgazdasági ipar.

III. Államvizsga (közigazgatási csoport): 1. mezőgazdasági közigazgatás; 2. alkotmánytan és közigazgatás.

c) A kereskedelmi szakon:

I. Államvizsga (közgazdasági csoport): a közgazdaságtan tárgyköréből: közgazdaságtan és közgazdasági politika, agrárpolitika, szövetkezeti és szociális politika, ipari, kereskedelmi- és közlekedési politika, vámügy, pénzügytan, statisztika.

II. Államvizsga (kereskedelmi csoport): 1. magángazdaságtan egész köre (mezőgazdasági, kereskedelmi, ipari és biztosítási vállalatok, bankok üzemtana és számvitel, aszerint, hogy a jelölt főleg az árukereskedelm, bank vagy biztosítási szakköréből végezte tanulmányait); 2. politikai és biztosítási számtan (utóbbi a biztosítási szakosoknak); 3. egy idegen nyelv.

III. Államvizsga (közigazgatási csoport): 1. gazdasági közigazgatás (ipari- és kereskedelmi közigazgatás), 2. nemzetközi köz- és magánjog, 3. kereskedelmi- és váltójog (különös tekintettel a fuvarozási és szállítmányozási jogra), 4. tengeri kereskedelmi jog.

Az államvizsga sikeres letétele után a jelölt közgazdaságtudományi oklevelét nyer.

Az egyetemeknek és egyetemi jellegű főiskoláknak, nemkülönben a mezőgazdasági, bányászati és erdészeti akadémiák, a kereskedelmi akadémiák volt akadémiai tagozatának tanulmányait végzett egyének a közgazdaságtudományi kar bizonyos előadásainak hallgatása és a gyakorlatban való szorgalmas részvétele alapján a közgazdaságtudományi oklevelét, valamint a közgazdaságtudományi doktorátust is megszerzethetik.

A közgazdaságtudományi karon doktori szigorlatok tartatnak és doktori oklevelek adnak ki. A doktori oklevelek elnyerése rendszert doktori szigorlat alapján történik, de történhetik honoris causa oklevél átnyújtásával is. A doktori oklevélnek minősítő ereje nincsen.

A közgazdaságtudományi doktori oklevél szigorlat alapján való megszerzésének feltételei: 1. végbizonyítvány, 2. közgazdaságtudományi államvizsga, 3. tudományos értekezés, 4. a kar előtt teendő szóbeli szigorlat. Kivételképpen azok is becsajthatók doktori szigorlatra, akik vagy más főiskolát végeztek, vagy a közgazdasági gyakorlati életben kiváló érdemeket szereztek. A honoris causa doktorrá avatás feltételei, hogy az illető tudománykar körül, mint tudós, államférfi vagy mint kiváló gyakorlati szakember, rendkívüli érdemeket szerzett.

A doktori szigorlat a közgazdaságtudományi karon előadott tudományok közül egy fő- és két mellék tárgyból teendő. A tárgyakat a kar jóváhagyásával a szigorló választja, úgy azonban, hogy az egyik mellék tárgy a fő tárgy tudományos művelésére szükséges tudományok legyen. Főtárgynak az tekintendő, amelynek köréből a jelölt a doktori értekezést választotta.

A jelölt a közgazdaságtudományi doktori cím viselésére csak az ünnepélyes avatás és a doktori diploma átvétele után jogosult.

Kísérletügyi tisztviselők rangja, címe és helyzetük javítása.

Mivel tudom, hogy a *Köztelek* f. évi 31. számában hasonló cím alatt megjelent közleményben foglalt javaslat a kísérletügyi tisztviselők nagy részének helyesléssel nem mindenben találkozik, szükségesnek tartom arra és röviden egyebekre is, néhány megjegyzést tenni.

Mindenekelőtt nem gondolnám, hogy az a megoldás szerencsés volna, amely szerint a VII. rangosztályba tartozó tisztviselők kísérletügyi tanácsosoknak, a VI. és V.-be tartozók pedig igazgatóknak, illetve főigazgatóknak nevezetnének el. A köztudat ugyanis a tanácsosi címet mindig magasabb rendűnek tartja, mint az egyszerű igazgatót, amely tudvalevően sok kisebb rangú intézmény főnökének is osztályrészül jut, ha az intézmény ügyeit vezeti. Másrészt a

helyzetet ez éppen úgy komplikálná, mint a szörnyűséges „állomásvezető” cím, mert hiszen aminthogy az most is megtörténik, hogy egy intézménynél egy igazgató és több állomásvezető működik, úgy előfordulhatna a jövőben az is, hogy olyan tisztviselő vezethetné, mint szak-képzettségénél fogva erre egyedül alkalmas, az intézet ügyeit, akit fizetési osztálya szerint még csak a kísérletügyi tanácsosi cím illet meg, mikor az intézménynél működő, egy másik beosztott szaktisztviselő, aki már VI. fizetési osztályba jutott, az igazgatói címet viseli.

Sokkal célszerűbb volna tehát, ha az a megoldás fogadtatnék el, hogy ha a VII. rangosztályba tartozó kísérletügyi tisztviselők a tanácsos címet kapják a lehetetlen állomásvezetői helyett, a VI. és V. fizetési osztályba tartozók vagy főtanácsosi, illetve miniszteri tanácsosi, vagy pedig még helyesebben miniszteri osztálytanácsosi és miniszteri tanácsosi címet kapják meg, amint ez a szintén a földművelésügyi társasághoz tartozó vizügyi műszaki tiszt személyzetnél már régóta szokásban van. Az igazgatói cím pedig szolgáljon annak a különleges állapotnak megjelölésére, hogy az illető tisztviselő egy intézmény élén áll, mint annak főnöke. A vegyészknél a VII. fizetési osztályra nézve javasolt műszaki tanácsosi címet sem tartom szerencsésnek, mert ezt a műszaki tisztviselők egy másik csoportja, a mérnöki kar, már régen lefoglalta magának.

Megfontolandó volna azután az is, hogy nem volna-e azonkívül a mezőgazdasági tanári cím megadása lehető a kísérletügyi tisztviselők egy bizonyos csoportjának. Ez a gyakorlattal egyáltalában nem jönne ellenkezésbe, mert egy a gazdák, mint a laikusok a kísérletügyi tisztviselőket mindig, tiltakozásuk dacára is, tanároknak szokták címezni, mert előttük az egyszerű adjunktusi, állomásvezetői cím semmit sem jelent és teljes tájékozatlanságban hagyja őket az állás, hivatás természetét illetően, amit az illető kísérletügyi tisztviselő betölt. A tanári cím nem is jönne a szóban rejlő értelemmel ellenkezésbe, mert a kísérletügyi tisztviselők nagy része intenzív szakirodalmi munkával, előadások tartásával, tanácsok adásával, szóval szóban és írásban állandóan tanít. Egyébként is a kísérletügyi tisztviselők nem vegyész csoportjának előképzettsége semmiben sem különbözik az alsó és felső szakoktatás tanári karától; a különbség csak az, hogy míg az utóbbiak megállapított tanterv szerint kiskorukat, az előbbieket tanterv nélkül felnőtteket oktatnak.

A rang- és címrendezésen kívül vannak azonban a kísérletügyi tisztviselőknek még egyéb és sürgetőbb kívánásaik is, amelyek főleg arra vonatkoznak, hogy a titulus mellett a vitulus is annyira-amennyire megadassék, illetve biztosítva legyen. Hiszen alig van a szellemi munkások nagy taborának még egy csoportja, a amelynek előléptetési viszonyai olyan végtelenül kedvezőtlenül alakultak volna az idők folyamán, mint éppen a kísérletügyi tisztviselőké. Ezzel a kérdéssel egyébként már a *Köztelek* hasábjai is foglalkoztak több ízben. Példaképpen most csak az 1918. évfolyam 10. számában és a jelen évfolyam 16. számában megjelent nagyobb cikkekre utalok, amelyek a gyógyításra váró bajokat tárják fel. Ezért most

*) A hivatkozott számunkban ismertett emlékirat is így javasolta, csupán a kivonat ismertetés nem adta elég tünet vissza. Szerk.

a viszonyok rövid pontban mokra, amelyek ahhoz, hogy az intézmény javuljon, az elnéptelenség ügyének

1. Szükséges intézetek szer megcsúszjon a vannak intézet tartozó igazgató a X. fizetési osztályba tartozó, addig meg két-három „hasznos és m X. vagy IX. fizetési osztályba tartozó, addig meg lett nincs meg csak véletlenül rüljön az intézet általában betölt amit munkakö megérdemel.

2. A tudományban vett ki nyek feltételek azoktól, amelyek közigazgatási, kört töltnek b

3. Meg kell rovására régen a státus jobb tisztviselőkkel egyik legrégebbi letügyi tisztviséségét eleve má

4. Szükséges menetel kilátó állapittassanak is és mielőbb a meg hasonló státusnál, a gánál divik.

Ezek csak építve kellene hasábjain, egyé formákat véghe viselők túlnyomással és 10—talanul a X., I. fizetési osztály megköszönni az javítása, egy a üres címeiket és tük, amelyeket marad — úgy az emberi élet korhoz volna s

Birtok

Lapunknak társa a követé erdélyi oláh bir

Az erdélyi kóta oláh nácio erdélyi oláh p katonának és f tokot követelni, rovására. Az erd

GAZD

Alapított 1906
Biztosításokat és módokat szeri ajánlatok benyújtásáért Nyomatványok
Alapítók
Tartalékok
A szövetkezet köve

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

Géposztály: Nyersolajmotorok • Vetőgépek • Boronák • Konkolyozók • Szecskavágók
Kukoricamorzsolók • Gazdasági malmok • Szénaprések • Szalmaprések

Teljes malomberendezések és egyes malomgépek azonnal raktárról szállíthatók. 8221

a viszonyok kívánta módon is csak néhány rövid pontban akarok utalni azokra a reformokra, amelyek mulhatatlanul szükségesek ahhoz, hogy a kísérletügyi tisztviselők helyzete megjavuljon és a státus megővessék a teljes elnéptelenedéstől, ami a hazai mezőgazdaság ügyének kiszámíthatatlan kárára válnék.

1. Szükséges volna, hogy az egyesített státus intézetek szerint külön választassék, hogy így megszűnjön az az óriási visszasság, hogy míg vannak intézmények, ahol a VI. rangosztályba tartozó igazgató után csak egy fizetéstelen vagy a X. fizetési osztályba tartozó tisztviselő működik, addig másoknál az igazgató mellett még két-három „állomásvezető” is van. Bármilyen hasznos és méltánylandó munkásságot fejt ki a X. vagy IX. fizetési osztályba tartozó tisztviselő intézetének érdekében, az egyesített státus mellett nincs megadva a lehetőség arra, legfeljebb csak véletlenségből, hogy rangban közelebb kerüljön az intézet első tisztviselőjéhez és egyáltalában betöltse az intézetnél azt a helyet, amit munkakörénél és reátermetségénél fogva megérdemel.

2. A tudományos oktatást és a szoros értelemben vett kísérletügyi munkát végző intézmények feltétlenül külön választandók volnának azoktól, amelyek csak ellenőrző, tehát inkább közigazgatási, népjóléti (közegészségügyi) munkakört töltenek be.

3. Meg kell szüntetni azt a kísérletügyi státus rovására régen gyakorolt visszaszokást, hogy a státus jobb helyeit idegen státusokból átvett tisztviselőkkel töltik be. Ez a „beugrasztás” egyik legrosszabb és legnagyobb sérelme a kísérletügyi tisztviselőknél, mert az előlépés lehetőségét eleve már teljesen kétségessé teszi.

4. Szükséges volna továbbá, hogy az előmenetel kilátásának biztosítására módoszatok állapíttassanak meg, ennek híján pedig addig is és mielőbb a kórpótlékrendszer honosítottassék meg hasonló módon, amint az egy közel álló státusnál, a gazdasági akadémiák tanári karánál divik.

Ezek csak alapelvek volnának, amelyekre építve kellene az előbb hivatkozott két cikk hasábjain, egyes részletekben is megokolt reformokat véghezvinni, mert a kísérletügyi tisztviselők túlnyomó része, akik érdemes munkássággal és 10—15 évi szolgálati idővel, kilátástalanul a X., IX., vagy legjobb esetben a VIII. fizetési osztály végén megrekedtek, alig fogják megköszönni azt, hogy helyzetük gyökeres megjavítása, egy alapos státusrendezés helyett új üres címeket és rangokat esillogtatnak meg előttük, amelyeket — ha egyéb minden a régiben marad — ugyis csak akkor érhetnek el, ha az emberi élet és a szolgálati idő mathuzsálemi korhoz volna szabva. S.

Birtokpolitikai anarchia Erdélyben.

Lapunknak egyik Erdélyből menekült munkatársa a következő érdekes adatokat közli az erdélyi oláh birtokpolitikáról:

Az erdélyi kormányzótanács még 1919. eleje óta oláh nacionalista jelszóként dobta be az erdélyi oláh parasztság közé, hogy minden volt katonának és földmunkásnak joga van földbirtokot követelni, persze a magyarság birtokának rovására. Az erdélyi oláh ezredeket és a csendőr-

seget csak úgy tudták emberanyaggal megtölteni, mert az oláh papok az általános birtokosztást esküvel és átokkal beigérték. Az új legénység ezenfelül még 10.000 korona fejenkénti üzemköltséget (államsegélyt) is követelt, hát ezt is beigérték, majd kinyuzzzák az erdélyi szekely-magyarból.

Nyomban megalakultak a községi, járási és megyei birtokosztó bizottságok és a birtokigénylő kérvényeket gözerével s jóakarattal kezdték tárgyalni és oly bőven ígérték, hogy sok község határából nem tellett az új parasztbirtok. Erre újra és már szűkmarkukban tárgyalták az igényeket és a nép már csalásról beszélt. Közben néhány oláh ujdonsült jegyzőt, szolgabírókat, sőt járásbírókat megraktak, egy-két ügyvédet agyon is csaptak s némely ellentmondó szekely tisztartót meg-megráztak.

Az igények tárgyalása megakadt, az oláh parasztság nem várt tovább a hivatalos apparátusra s már az őszön reáment a birtokosra vagy gazdatisztra, ki kénytelen volt maga ki-mérni az igényelt 10—20 holdakat. Ezeket egyelőre bérbé vették a parasztok, 50—150 koronaként holdanként. A birtokpolitikai bizottságok szakértelem hiányában alig dolgoztak a télen, de ki se mertek menni a falukra, ám a mérnöki kiszakítást a tavaszra beígérték.

Közbe saját piszkába fulladt a kolozsvári kormányzótanács, magával ragadta a bukaresti Vajda kormányt is s jött a népboldogító *Avarescu*. Ez még többet ígért az erdélyi oláh népek és ügyes kortespolitikája révén bedőlt neki az erdélyi fratyé, cserben hagyta a májusi választáson az erdélyi patriótákat, úgy hogy még *Maniu* is csak öt vokssal győzött a saját régi kerületében, mert a sok zsarolást, lopást és sikkszaszt már a nép is meguntta.

1920. tavaszán újból hiába várták az inzselt, új rohamot intézett a nép a magyar birtok ellen, ideiglenesen, mint béreltet vették kézbe, bevetették, de saját régi földjeiket *pihentetik*. Persze ez Erdély idei gabonatermes-mérlegében erősen érzik, hiszen új buzárért Marosvásárhely környékén már július végén 1000—1200 koronát ígérték.

Érdekes azonban, hogy az erdélyi és bukaresti agrárpolitikuskok mind a Buza Barna tervtől kezdődőleg lesik-figyelik a magyar földbirtokpolitika esélyeit: mintha ahhoz akarnák hozzászabni a maguk tervét. Ha a tényleges mérnöki kihatás és kézbeadás késik, az összes katonaság, sőt a csendőrség is leteszi a fegyvert, mert hiszen néha 4—6 hétig a zsoldot sem kapják pontosan és ha pénzügyileg is tovább gyengül Románia-Mare, a bolsevik vetés (oláh formában) hamar kikel, ha csak más, az erdélyi magyarok által bizton remélt, fordulat nem áll be. A nép maga is már sokfelé igazán kívánja vissza a magyar világot! dr. s—r.

VEGYESEK.

Az OMGE elnökének családi öröme. *Somssich* László grófnak, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnökének és feleségének, szül. *Szechenyi* Marietta grófnőnek, folyó hó 12-én egészséges fiúgyermekük született. Az országnak már számos kitűnő gazdát nevelt *Somssich*-nemzetség legifjabb sarja első szülöttje a boldog apának, akit a társaság és a gazdaközönség vezetői köréből

minden oldalról elárasztanak szerencsekívánataikkal, amelyekhez a magunkét is őszinte örömmel csatoljuk.

Halálozások. *Poroszlói Graefl Andor* földbirtokos, az OMGE tagja, július hó 26-án 55 éves korában hirtelen elhunyt. A megboldogult tévőkény részt vett a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület életében. Földi maradványai július hó 28-án helyezték a poroszlói családi sírboltban örök nyugalomra. — *Hauer Béla* földbirtokos, az OMGE tagja, számos kulturális és közgazdasági intézmény lelkes munkása, szorgalmas mintagazda, általános megbecsülésnek örvendő puritán gondolkodású férfi, augusztus hó 8-án, 74 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultat f. hó 10-én temették el a hertai családi sírboltba.

Esküvő. *Laczkó Aladár*, a debreceni dohánytermelési kísérleti állomás adjunktusa, július hó 31-én oltárhoz vezette Debrecenben *Regécy* Miklót.

Eljegyzés. Gyergyószentmiklósi *Köllő Gábor*, az Országos Központi Hitelszövetkezet tisztviselője, tart. honvédtüzér főhadnagy, *Köllő Ignác*, Marostorda vármegyei alispánnak fia, eljegyezte szentdarászi és tergenyei *Lukovich Emmyt*, *Lukovich Aladár dr.-nak*, a nemzetgyűlés háznyagának, az Országos Magyar Földbirtó Egyesület igazgatójának leányát.

Tengeriszárfosztógép-bemutató. Augusztus 6-án a *Hofherr-Schwartz* és *Clayton-Shuttleworth r.-t.* kispesti gépgyárában bemutatta *Mendlik* Balázs találmányát, egy újfajta tengeriszárfosztógépet. A bemutatáson többek közt megjelentek *Székács* Elemér, az OMGE alelnöke, *Licli* Károly orsz. gazd. főfelügyelő, *Szabó* Gusztáv dr. műegyetemi tanár, *Zaitschek* Arthur dr. kir. fővegyszer, *Szabó* János nagybirtokos, *Német* Agnes dr. és *Osztróvszky* Géza vegyész, *Mendlik* Aladár főmérnök, *Rothmeyer* Imre, OMGE segédtitkár stb. A bemutatott osztógép 400 mm. dobátmérőjű, sűrű fogazású, lassu etetőhengerral dolgozva, igen szép munkát végzett. A bevetett anyagot (leveles esemegetengeriszár és kopasz csalamádészár) vágódohány finomságúvá osztotta. A osztott szar sulya 30 perc munkaidő alatt 340 kg. volt, tehát egy órai teljesítmény 680 kilogramm. A osztógépet egy négylőeresz gőzlokomobil normális terheléssel tartotta üzemben. Kilátás van rá, hogy az ily módon tépelt tengeriszár levének felhasználását esetleg a mezőgazdasági ipar keretei közé is be lehet majd illeszteni. Az Amerikai Egyesült Államokban és Argentínában már történtek ez irányban kísérletek, azonban a kérdés technikai és üzleti megoldása nem sikerült megfelelően. A *Mendlik*-féle tengeriszárfosztógépet több uradalomban gyakorlatilag is kipróbálták s azután az új géppel elért gyakorlati eredményekről lapunk hasábjain bővebben be fogunk számolni.

Tulzott munkabérekövetelések. A mai nehéz mezőgazdasági viszonyok jellemzésére nem tartjuk érdektelennek közölni egy mezőkövesdi munkavállalkozó követeléseit, melyeket egy fejérmegyei gazdaság hozott lapunk szerkesztőségének tudomására. A feltételek a következők: élelem havonta a férfimunkások részére 30 kg. buza, 30 kg. rozs, 4 kg. szalonna, 1 kg. zsír, 4 kg. hus, 4 kg. bab, 15 kg. burgonya, 2 kg. só, 2 kg. ecet. A női munkások részére pedig a felsoroltak 3/4-része. Fizetés pénz helyett két hónapra: 300 kg. buza a férfimunkásnak és 200 kg. a női munkásnak. Ha a tengeri részben lenne törve, úgy minden 8-ik q. a répaszedésnél 80 fillér négyezögülenként. A 80 ember élelmezéséhez 4 szakácsné tartása, az első szakácsné járandósága ugyanaz, mint a férfiaké, a többi három a női járandóságot kapja.

Rézfalic gabona csávázásához. Az őszi vetőmagvak csávázását gazdáink évek óta nem hajthatták tökéletesen végre a csávázó anyag hiánya miatt, mert, mint ismeretes, a földművelésügyi kormány minden igényeket és áldozathozatal dacára sem tudott annyi rézfalicot a gazda-

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapesten, IX., Calvin-tér 10. (saját székházában). Alapított 1900-ban.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módoszatok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyen működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság. A szövetkezet biztosítékai 1917. XII. 31-én:

Alapítók	2.551.120,- K
Tartalékok	9.349.672,71
A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenképp az évi díjterhelés és kamat/öröklet szolgál, ez kitett 1917. évben tehát legalább	11.900.800,92
	23.797.673,58 K

A Gazdák Biztosító Szövetkezete alapítása és fiókintézménye a **GONDVISELÉS**

Országos Központi Segélyző Társulat

(Budapest, IX., Calvin-tér 10.),

mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít, minden orvosi vizsgálat nélkül. 9059

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Zsak-, ponyva-, zsinég- és kötéláru
beszerezhető **LASZLÓ GYULA** cégnél **Budapest, V., Nádas-utca 20.** 9030 Telefon: 160-82.

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1920. évfolyama
Szerk.: SZILASSY ZOLTÁN, az OMGE igazgatója,
még kapható. A két kötetnek ára OMGE tagok-
nak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel
33 korona. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasz.
szakkönyvkiadásában, Budapest, IX., Üllői út 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Gabonapiac.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyálynak jelentése.)

Buza, rozs és kétszeres terményekben alig történtek ártékelések, mert az árak az egyes vidékek szerint igen nagy különbségeket mutatnak.

Takarmányárpiacán az ártérlányzat nem változott és úgy az eladók, mint a vevők igen tartózkodóak voltak vásárlásaikban, 670-725 K-t fizettek minőség szerint 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Sörárpiacán alig történtek ártékelések. Zabbán az ártérlányzat nem változott és ártékelések csak néhány számban fordultak elő, 650-680 K-t fizettek 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Repében az ártérlányzat változatlan maradt és 2450 K-t fizettek egészséges áruért 100 kg.-ként ab feladó vasutállomás.

Vetőmagvak.

(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.)

A bojkott megszüntével a külfölddel csak lassan indul meg a forgalom. Ártékelésekre még nem került sor. Mákhól néhány tétel már vevőre talált. Irányzata tartott. Ösziborsóban a kereslet nem áll arányban a kínálattal. Irányzata csendes. A szöszbűkköny keresett. A piacra kerülő tételek könnyen elhelyezhetők.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként:
Mák ..... 2600-2700 K.
Ösziborsó 500-550
Szöszbűkköny ..... 1700-1800 K.

Budapesti takarmányvásár.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete takarmányosztályának jelentése.)

Széna- és szalmaüzletben nagyobb kötések nem fordultak elő és az irányzat változatlan maradt. A helybeli fogyasztók csupán napi szükségletüket vásárolták. A budapesti piacon métermázsánként fizettek:

Prima szénáért ..... 150-180- koronát
Bűkköny- és muharért 250-280-
Szalmáért 80-
Zsuppszalmáért 120-140-
Takarmányszalmáért 120-140-

Sertés.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéshizalási osztályának jelentése.)

A ferencvárosi sertésvásáron a hizott sertés iránt fokozódott az érdeklődés és így az árak emelkedtek. Minőség szerint fizettek 70-78 K-t kivételesen egyes esetekben 83 K-t is elősúlyban kg.-ként. Sovány sertésben a forgalom kevés. Az árak változatlanok.

Borju és jah.

A budapesti szurómarhavasárra a felhajtás aug. 6-án 157 drb borju volt, melyek 36-44 K-ért cseréltek gazdát. Aug. 10-iki felhajtás pedig 168 drb borju volt, melyekért 35-44 K-t fizettek kilogrammonként. Irányzat lanyha, általában az árak 2-4 K-val estek. Juhból felhajtás nem volt.

Vágómarha.

(Magyar Mezőgazdák Állattérítésközi Részvénytársasága jelentése.)

Az aug. 9-iki vásár felhajtása 550 drb volt. Az árak a gyenge husfogasztás következtében 3-4 koronával csökkentek. Az aug. 12-iki fővásáron 500 drb volt a felhajtás és változatlan irányzat mellett a hétfői árak tartották magukat.

A huspiac a hét folyamán hanyatló irányzatot mutatott, míg a dunántúli vásárok az egész elmúlt héter emelkedő irányzatot mutattak. A vasvári vásáron igen élénk kereslet volt jármosókról, tinók, hasas tehénre és továbbtenyésztésre alkalmas fűzők iránt, úgyhogy a felhajtás

gyorsan és a maga teljességében rövid idő alatt cserélt gazdát.

Az elmúlt héten jármosókról 48-52 koronás árban költtek, 1 1/2 éves tinók és fűzők pedig minőség szerint 36-40 koronáig. Fehér jármosókról igen keresettek, de beszerzésük nehezen megy, minthogy a Tiszántul híveinek alig és csak magas ár mellett kerülnek eladásra. Kisebb tételek minőség szerint 48-50 koronával költtek. Friss-fejős és hasas tehének ára elősúlykilogrammonként 55- korona körül mozgott. A tenyészállattul igen élénk.

Budapesti vágómarhavasár.

1920. augusztus 12.

Felhajtás összesen 448 darab vágómarha, nevezetesen: 209 darab magyar és tarka ökör, 128 darab magyar és tarka tehén, 107 drb magyar bika, 4 drb magyar hivály és 5 drb rugott borju.

Minőség szerint: 3 darab elsőrendű hizott bika, 94 darab középminőségű bika, 10 darab alárendelt minőségű bika; 27 drb elsőrendű hizott ökör, 173 drb középminőségű ökör és 13 drb alárendelt minőségű ökör; 7 drb elsőrendű hizott tehén, 121 középminőségű tehén, 7 drb alárendelt minőségű tehén.

Az irányzat változatlanul lanyha, az árak ismét 2-3 K-val kg.-ként csökkentek.

Eladatlan 18 drb.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban:

Bika jobbminőségű	30-42 K.
silányabb	18-28
Ökör jobbminőségű	38-46
közép	30-35
alárendelt minőségű	22-28
Tehén	30-38
Bivály	28-30
Növendék	26-28
Kicsontozni való	15-20

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1920. augusztus 12.

Eladott:	Árak:
(drb-ként, kor.)	
Jobb minőségű hátsó és csikó	14 drb 12000-20000
Könnyű kocsiló (jukker)	87 " 19000-60000
Nehéz kocsiló (hiutós)	70 " 20000-30000
Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta)	70 " 11000-19000
Igás kocsiló, (könnyű)	108 " 5400-10900
Alárendelt minőségű	192 " 2200-9000
Vágó	31 " 2200-9000
Parasztlóvak	452 drb.
Összesen	617 drb.
Eladatlan maradt	1069 drb.

Irányzat: lanyha. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 23 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 22 darab.

Bőr és faggyu.

A nyersbőrpiacra a vásárlók tartózkodóak, mert a külföldi piacokról mindinkább fokozódó szálláságról érkeznek hűradások. Frankfurtban legutóbb 70 pfeningtől 2 márká 95 pfeningig terjedő ártérlás volt. Marhafaggyu iránt az érdeklődés fokozódott és kg.-ként 72-75 K-t fizettek.

A szesz- és szeszestüzetlet.

Az irányzat szilárdabb és a jobb a vételkedv. A finomított szesz ára helyben adóval együtt kicsinyben 122 korona.

Kontingens nyersszesz ab termelő állomás 55 koronáért kelt el. Gyümölcsalínkafelekben a kereslet kielégítő és törköly prima áru 155-180 koronáig, seprőalínka 155 koronáig kelt el adóval együtt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. I. Pamuk. Multkori válaszunak kiegészítéseképpen közöljük, hogy a nyert értesítés szerint Niczky Pál gróf uradalmában (Magyarszentkirály, Veszprém m.) nagyobb mennyiségű Ella burgonya kerül eladásra.

H. A. az 5440. sz. rendelet XI. szakasza csak elveket ad, itt a bérleti szerződés az irányadó. A szükségelt termény átadásánál a bérletnek a méltányosság elvét kellene követni. A haszonbérleti szerződés 64 drb számosállat tartására kötelezi a bérlet, de az átadandó takarmánymennyiség nagyságát nem határozza meg. Az új termésség szükségelt takarmánymennyiség átadásánál a bérletnek a termelés, illetve állattartás folytonosságának és a méltányosságnak szemmel tartásával kellene eljárni. Véleményünk szerint ezt esetleg a bíróság is megítélte.

Vetőmag. A rosvetőmag árszabályozásáról nem intézkedik kormányrendelet, az a szabadkereskedelem tárgyát képezi. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének vetőmag osztálya (Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.) most folytat az ügyben tárgyalásokat, méltóztatásukonnan ártérlányzatot kérni.

Rokkaut előfizető. A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol. Kérdése különben is zavaros és nem érthető. Kérjük kérdésért világosan újból megírni.

Keskenyvágányu vasutakhoz
SIN SZEG
minden méretheben, **hevedercsavar, kengyelcsavar, szorítólemez, hevederek, alátélapok**; továbbá **fordítókorongok, váltók, csapágycsák** stb. szállítása. Kocsik és mindenféle gépek javítása modernül berendezett gépműhelyünkben. 8752
Szőcs és Tyroler mérnök keskenyvágányu anyagok gyára. Városi iroda: **Budapest, VI., Vörösmarty-utca 58/a.** Telefon: 148-75. Sürgőnyeim: Szőcsán Budapest.

Eladó és bérbeadó
kisebbs-nagyobb
birtokokat ajánlok és keresek.
Birtokvételeket, bérleteket finanszírozok. Tőzsdéi megbízásokat pontosan, legelőnyösebben fogantatosítok.
Schwarz Gusztáv banküzlete
Budapest, V., Gizella tér 6. 8668

SZÉLMOTOROK,
vizvezeték, 8873
csatornázás,
szivattyúk stb.
KNUTH K.
mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay-u. 10.

A munkáltatási idényre ajánlunk: elsőrendű **pestvárosi füstölt** vagy **sózott fehér táblás** és kitűnő **sózott fehér perzselt munkásszalonnát**, vala- a legmérsékeltőbb mint **pestvárosi disznósírt** árban. Felhívásra kedvező ártérlányzatokkal készségeggel szolgálunk. 9048
Welsz Lipót és Társa disznósír- és szalonnakivétel, Budapest, IX., Hentes-utca 17. sz. (a sorlévőághidál szemben). TELEFON: József 14-50.

Mezőgazdasági üzemek részére alig használt, csaknem új ESZTERGAPADOK.
Mezei vasuti vágányok, váltók, fordítókorongok, sinszeg, sincsavar stb., répakocsik, új idomvasablakok nagy választékban készleten, továbbá saját gyárban minden méretheben készülő **acélöntésű kerékpárok, közelműalkatrészek**
SCHLESINGER ALAJOS
8801 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30/32.

Most jelent meg:
A gyümölcs és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása
Írta: **Bucht Győző**
Ára bérmentes küldéssel 48 K
"Patria" r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-út 21. sz.

CREOLIN állatgyógyászati és fertőtlenítési célokra, kg.-ként K 48.-
Fekete Carból, 25-30%-os, kg.-ként K 20.-
Keserűs, Ia. medicináláru " " K 14.-
Staubersó, Ia " " " K 10.-
Mentőszekrények minden nagyságban, **kötészek** és egyéb **gyógyárak** olcsó napi áron kaphatók.
Gábor Andor és Társa R.-T.
gyógyárnagykereskedés, 9105
Budapest, V., Nagykorona-utca 2. sz.

Méregélő acélkaszák

80—85 cm. K 95—, 90 cm. K 100.— darabonként.
Ekefejek, lapátok, trágyavillák, lópatkó, sodronyszeg
és egyéb gazdasági cikkek kaphatók a legolcsóbb napi árakon.

Körössy József és Társai
Budapest, VI., Rózsa-utca 87. sz.

Munkáscipő
barna tehénbőrből,
bőrsarok, bőrkéreg.
Mindenféle cipőárak elismert
jó minőségben.
Postal szétküldés utánvétellel.
ARDO JÓZSEF (SCHÖNFELD) munkásbakancsraktár,
Budapest, Vilmos-császár-ut 43. 9112

Heuke-gőzekéket
és gőzealkatrészeket,
legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk
Székely és Társa
Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 8.
Telefon: 94-60. 8987

BALOGH KÁLMÁN
ügyvivő magánmérnök, építő-
mester, törvényszéki szakértő.
Gazdaságok számára: beszerez, szállít és
mindenféle új és használt építőanyagot, épület-
alkatrészt és épületfelszerelést; tervez, épít vagy
épitett fűtőhomokból, azénsalakból, épülettörmelék-
ből legolcsóbban, saját bevált rendszer szerint, min-
denféle gazdasági, gyári, lakóépületet, továbbá vízi-
építményeket, vasbetonépítményeket, gazdasági vas-
utakat; véleményt ad építkezési, szakértői bec-
sési ügyekben. — Levélcím: 9122
Budapest, I. ker., Budafoki-ut 3. szám.
TELEFON: József 26-76.

Szállítunk gazdasági malomokat, teljes ma-
lomberendezéseket, henger-
székeket, kőjártókat és mindenféle malom-
gépeket, **Radlál-szétkát**, min-
denféle gazdasági gépeket.
Ajánlunk azonnali szállításra: szőlőszúzókat,
borsajtókat és szecskavágókat elsőrendű
kivitelben. Viszonteladónak árengedmény.
Vállaljuk mindenféle malom- és gazdasági gépek,
motorok és cseplőgarnitúrák szakszerű
javítását teljes jótállás mellett. — Malomhengerek
rovátkolását és csiszolását elvállaljuk a leg-
szakszerűbb és legrövidebb kivitelben.

KOVÁCS ÉS TÁRSA malomberendezési és
felszerelési vállalata
Budapest, V., Alkotmány-utca 25. szám.
Telefon: 104-52. 8373
Vállalatunk napi egy óra többletet dolgozik a magyar nemzet javára.

Eredeti Stock-motorekét, gyümölcsfeldolgozó gépeket

raktárról szállít: 9108
Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.
Telefon 76-94. Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 45. (Körögyalma „Dipling”)

SABORSKY EDE és Társa, BUDAPEST

szarvasmarha-, sertés-, BUDAPEST—FERENCVÁROS.
borju-, juhbizományi üzlete
Szurott sertés-, borju- és hushizo- BUDAPEST, Központi
mányi (hényaszervágások) üzlete vásárcsarnok.
A fentemlített élőállatok és husneműek bizományi eladását a buda-
pesti piacon legszolidább feltételek mellett eszközöljük. Vásári
jelentéseinket díjtalanul küldjük és minden szakkérdésben készség-
gel szolgálunk úgy levélbeli mint távirati felvilágosítással. 0047

Zsák- és ponyvaköcsészés.
Zsák- és ponyvakereskedő.
Vétel és eladás. 8876
PATAK HUGÓ
iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 19.
Telefon 156-76. Helyleg: Fiuma, Garass-kikötő.

Vennénk egy hidegvérű tenyészképes mént, le-
írását, esetleg lesszármazást kérjük. Továbbá
egy szilafürészti jó állapotban, legalább 250 mm. vágás-
magasság, 500 mm. korongátmérő, kezi és erőművi hajára
és lekeretejtőgépet.
Eladó kifutó karban gazdaságok vizellására egy tel-
jesen felszerelt víziróvalval egybeépített
Celleris hőgépmotor, egy teljesen új Kühne burgonya-
lyukgátló és egy burgonyakészítőgép. Coordakul
gazdaság, Birske. 9121

Nyers Kenderkórokat
nagyobb tételekben **veszünk**, esetleg a hely-
színén is kikészítjük. Termelési előjegyzést
elfogadunk. Közlelbi felvilágosítást nyújt a
Délmagyarországi Kendergyár R.-T.
Budapest, IV., Múzeum-körut 41. 9065

Eladó Somogyban kb. birtok,
400 holdas 9123
melyből 150 hold szántó, többi prima legelő és erdő-
talaj, melyet tavasszal lebet művelés alá venni.
Épületek nincsenek, de bérbeadhatók. Ára holdan-
ként 3300 korona. Cím a kiadóban.

Kenderkórót
nagyobb tételben **vásárolunk.**
legmagasabb árban
Pollák Sámuel vajhát kendergyára;
iroda: Szeged, Takaréktár-utca. 9098

Eladó egy pár 176 cm.,
jegytelen feketék
4 és 5 éves herélték,
bateriovaknak vagy más gazdasági célokra
alkalmasak, teljesen hibátlanok. Megtekinthetők
Weiszman Hugónál, Pápán. 9124

1 drb 50 és 2 drb a 68 hektoliteres, teljesen új, ki-
fogástalan
ászkok tölgyfahordó
eladó. Bővebb felvilágosítást ad: Magyar Bor-
kereskedelmi r.-t. nagykanizsai pincé-
szete, Nagykanizsa. 9108

OLVASSA
a Köztelek Olcsó Könyvtár.
Kapható a "Patria" részv. társ.
könyvtárában. Budapest,
IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

BÉRSZÁNTÁST

vállalunk 40 HP. négyvasú Bussard-szántógéppel, igen
előnyös feltételek mellett. 8999
DÉNES B. Betéti-Társaság
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz.

Eladó gépek, kanok, bika, csikók és süldők.

2 darab 8-as Clayton-Shuttleworth-rendszerű, üzemképes
komplet cséplőszekrény, darabja 12.000 K
6 darab eredeti Bächer-Melichar marokrakóaratógép, egy
idényben használva, bőséges tartalékrészekkel együtt,
darabja 10.000 K
8 drb 1 éves tenyészigazolványos tel. mangalicakanok, kg.-ként 90 K
1 drb 1 1/4 éves törzskönyvezett szimmentáli tenyészbika 25.000 K
2 drb 1 1/4 éves törzskönyvezett hidegvérű méncsikó, drb-ként 20.000 K
100 darab 5 hónapos vegyesnemű tel. mangalica süldők. 9065
Martens Caesar bérgazdasága, Pusztafelsőbögárd, u. p. Enying.

Istálló-, magtár-, melegágybiakokat,
vasajtókat és rácsokat kovácolt vasból olcsó
árban szállít
Faragó és Társa
gazdasági vas munkák és istálló-berendezések
gyára. Budapest, VI. ker., Béke-tér 6. szám.
8387

Elsőrendű, kézzel vert, vörösré égetett
FALITÉGLA,
valamint hódfarku 9115
TETŐCSERÉP
kapható a Zsidos Téglagyárban, Szentesen.

Süldő sertéseket hizlalásra elvállalunk
500 darabig, kisebb csapatokban is,
elismert hízaló. Sulgyarapodás
megállapodás szerint. 9113
Siráky Lajos, Vác.

Boroshordók elsőrendű salavóniai tölgyfából
készítve, 100-200 literig, ászok-
(lagy) hordók 20-30 hektoliterig
legolcsóbban kaphatók:
Neubrunn Lipót hordókereskedőnél, Budapest, X. ker.,
Martinevits-tér 7. Tel.: József 81-22.
Nagy raktár konzerv- és asztaloshordókban. 8889

Most jelent meg:
A szarvasmarha tenyésztése
Irtó: **Schandi József**
Ára bérmentes küldéssel 45 K
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Eladom tehenészetemet
bérletijárat folytán, 22 drb bonyhádi fajta tehenet
és előhasi úszót, 1 drb bikát, 25 drb egy- és
másfél éves úszót és tinót. Hegyhátmargói
gazdaság, Ráckozár, Baranya megye. 9119

Használt **ZSÁKOK** jutából
és új vászonból
és papírból
legjutányosabban kaphatók
GRAUS MÓR zsák- és ponyvanagykereskedőnél,
Budapest, V., Vadász-utca 6. szám.
TELEFON: 45-89. 87584

ZSÁK

Gazdas
átfedésé
I-a KÁT
kátányt, Δ
szőget, fac
avult zsinó
és javítását, t
GÁRDOS OSZKÁR as

Báró Föld S
ban, posta és tá
miatt 25 darab
teny
eladó. A kosok
zetes távirati kér
karcagi állomáson

Angol
veszek, 80-
tétélekben. Szíves
hentesmester, Gu

GAZDASÁ
javítását és szere
Heller Vilmos
Budapest, VII.
Tele
Szerelési ar

FAS
tő
vagontételekben az
Szállítási igaz
ÁLTALÁNOS SZ
Budapest, I.
Telefon: József 90-1

Tőrekrosták.
Stake
trior- és
Budapest, V.

GAZDASÁGI BE
BIBO
BUDAPEST, V., SZ
Fizetők: ENYING

ZSAKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőhálózó fonalak. **NAGEL ADOLF**

szőlő- és ponyvagár és kölcsönintézet
Budapest, V., Arany-János-u. 10.
Fiókok: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN
Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 117-79.

Gazdasági épületek
átfedésére, békeminőségű

I-a KÁTRÁNYLEMEZT

kátrányt, Δ sarkos lécezt, hozzávaló szöveget, facementet szállítunk avult zsindelytetők átfedését és javítását, több évi jótállással vállaljuk

GÁRDOS OSZKÁR aszfaltgyár, BUDAPEST, V., Kádár-u. 4.
TEL: FON: 67-96. 8960

Báró Fould Springer bucsai uradalmában, posta és távirda Pusztacség, létszámfelesleg miatt 25 darab 2-3 éves rambouillet

tenyészkos

eladó. A kosok súlya darabonként 60-90 kg. Előzetes távirati kérésre a megtekinteni akaróknak a karcagi állomáson kocsii áll rendelkezésre. 9058

Angol süldőket

veszek, 80-100 kg. páronként, kisebb-nagyobb tételekben. Szíves értesítést kér: **Mach István** hentesmester, Budapest, VI., Lehel-utca 32.

GAZDASÁGI TELEFONOK

és villamosberendezések javítását és szerelését jutányosan, garancia mellett kezelti **Heller Vilmos és Társa** elektrotechnikai vállalata Budapest, VII., Jósika-utca 10. szám. Telefon: József 56-57

Szerelési anyagok állandóan raktáron. 8979

FASZENET, tűzifát

vagontételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.

ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMİ VÁLLALAT

Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
Telefon: József 90-18. Telefon: 49-77. Sürgönycim: Eszival.

Triórók

marott sejtekkel minden gabona tisztítására. Cséplőgép-szíták.

Törökrosták. Mindennemű lyukasított lemezek.

Stahel és Lenner

trilőr- és lemezlyukasítógyár r. t.

Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

Borszivattyukat raktárról szállít: 8951
HIRMANN FERENCZ
Budapest, VII., Csányi-utca 7.
TELEFON: József 102-27.

PANNONIA mezőgazdasági gépgyár R.-I.

BUDAPEST, V., Pozsonyi-ut 35.

Szállítunk teljes malomberendezéseket a legmodernebb kivitelben, mindenféle

gazdasági gépet és motorokat. Szállítunk szivógázgenerátorokat

benzinüzeműekhez. Elvállaljuk mindenféle gazdasági és ipari gépek szakszerű

javítását és átalakítását a legpontosabb kivitelben. **Vesszünk használt gépeket.**

!! A malomtulajdonosok figyelmébe !!

Hengerrovákolást azonnal a legprecízebb kivitelben **eszközlünk.** Szaktanácsokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 8375

Ajánlunk szőlőpermetezőket „Corona” jegyűt, vörösréz, sárgaréz, galvanizált és horganyozott kivitelben.

MÁKOT, HÜVELYESEKET, MÉZET

9099

VÁSÁROL:

KALMÁR JENŐ

Budapest, V., Zoltán-u. 9.

Telefon: 87-17. Sürgönycim: Kalmus.

A „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

nagy készlet van az alanti gazdasági könyvekből:

F. 25. sz. **Napszámoskönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5-

F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4-

F. 28. sz. **Munkabérfizetési lajtrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15-

F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15-

F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2-

H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 13x20 cm. nagyságban, vörösréz vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona állóróvatozással, darabonként K 5-

H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x16 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1-

Fenti árakhoz még 500% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétellel vagy az összeg és portó előzetes be- küldése ellenében eszközölhetnek.

Szőlőzuzók, borsajtók, tisztítórosták,

kézi- és járgányos cséplők, boronák, összes gazdasági gépek, szivattyúberendezések legjutányosabban beszerezhetők 9042

Farkas J. és Tsa

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

Vállalok akár részes tartásra, akár más megállapodás szerint kb. **50 darab gulyabeli marhát**

őszii legelőre: téli tartásra szena- és tavaszszalmára. **Forster János, Nemes-Ráda-pusztá, posta Bugyi, Pest megye.** 9097

A m. kir. mezőgazdasági intézőség Csőszpusztán, u. p. Várpalota, Veszprém megye, keres 200 drb hizlalásra alkalmas egyéves **mangalica süldőt.**

Ajánlatok a páronkénti súly és kgr.-kénti ár megjelölésével a **mezőgazdasági intézőséghez** címzendők. 9050

Beton- és vasteton-kavicsot

építkezésekhez kiváló minőségűt szállítanak vagontételekben jutányosan

Nagy Izsó és Radó László építési vállalkozók (Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 1.)

MEZŐNYÉLKÁDHÁZAI kavicsbányája. Távirati cím: Nagyradó Budapest.

Interurban telefon: József 25-58. 9028

Gazdasági vasutak.

Nyomjelzés! **A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, GYŐR**

Tervezés! **keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.**

Építés!

ANGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA 8198

BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32. sz.

Gőzgépeket, Motorokat,

40-1200 lóerőig, teljes

Malomberendezéseket

szállít: 8685

MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT

Budapest, VIII., József-körut 49.

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BIBÓ KÁLMÁN

BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.

Fiókok: ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.

Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.**

Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-
állatok vétele és eladása. 8873

Román cement, bőrlemez, cement-mozaik-keramit-
 bazaltkockakő, (impregnált kátránypapír)

STEINER BÉLA
 építési-anyagkereskedő
 az ETERNIT-MŰVEK volt tisztviselője
 8926 BUDAPEST, V., HOLD-UTCA 23.

CEMENTIPARI
 gépgyárunkat, irodánkat és mintatelepünket új gyártelepünkre **X., Gyömrői-ut 76-78.** helyeztük át.
 Gépek és formák: cementtörcserép, beföntéla, betonblokk, cementlap, betonesővek és egyéb építőanyag gyártására.
 — Komplet aszbesztcementpala gyári berendezések. — 9036
SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára
 Telefon: József 50-88, 90-34, 40-26. Vilamos Kispest, Üllői-ut, Bisha-gyári megálló.
 Árlapok, költségvetések díjmentesen!

52072/A. 1920. **Hirdetmény.**

Megállapítást nyert, hogy egyes **fa- és faszénkészletek tulajdonosai, illetve őrzői** az 5677/1919. M. E. számú kormányrendelet 7. §-ában előírt **bejelentési kötelezettségüknek még mindig eleget nem tettek.**

A Magyarországi Faértékesítő Hivatal nyomatékosan figyelmezteti az összes fa- és faszénkészletekkel rendelkező cégeket, üzemeiket és erdőbirtokosokat, hogy azon esetben, ha tulajdonukban, illetve őrzetükben levő készleteiket és azokban beállott változásokat a fent-hivatkozott, valamint a 2806/1917. M. E. sz. kormányrendelet 1. §-ában előrendelt módon a Hivatal címére (Rákóczi-ut 15.) jelen rendelkezésem kihirdetésétől számított **8 napon belül** be nem jelentik, mint eltilt-kolt készletek azonnal elkobzása és tulajdonosaik ellen az 1851/1917. M. E. sz. kormányrendelet 35—38. §-ai alapján a legszigorubb megtorló intézkedések folyamatba tétele iránt késedelem nélkül intézkedni fog.

Budapest, 1920. augusztus hó 2.

9104

Magyarországi Faértékesítő Hivatal.

AZ 1920. ÉVI GABONATERMÉS ÉRTÉKESITÉSE
 (Az 1920. évi gabona-termés forgalmát, értékesítést és feldolgozást szabályozó kormányrendeletek és azok magyarázata.)
 Ára ajánlott küldéssel 10 kor. 40 fillér.
 Összeállította: Konkoly Thege Sándor dr., az OMGE titkára.
 E könyvecske, mely tartalmazza mindazon intézkedéseket melyek az ezidei gabonatermés forgalmát, értékesítést és feldolgozását szabályozzák, mindenki által könnyen érthető magyarázatokkal, minden gazdaembernek feltétlen biztos útmutatója és használata teljesen kizárja azt, hogy ebben a fontos kérdésben bárki is tájékozatlan maradjon.
 "PÁTRIA" r.t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Feles tartásra
 elvállalok 600—1000 darab birkát tolnamegyei bérgazdaságomban, Dombóvár állomástól két kilométernyire. Jó takarmánnyal rendelkezem. Ajánlatok **Csányi Péter, Budapest, Bulyovszky-utca 12.** címre intézendők. 9118

Uj boroshordók
 100 litertől 6000 literig 1a hasított tölgyfából raktárról kaphatók: 9024
FETS GYULA kádár mester **Budapest,**
 II., Szegényház-utca 33. sz. és II., Fazekas-utca 12. sz.

BÉRSZANTÁST
 VÁLLALUNK
 LIBERTA KERESKEDELMI TÁRSASÁG, Budapest,
 II., Török-utca 19. Mintatereim: VI., Andrássy-ut 8.
 Telefon: 91—57. 9108

A KIVÁLÓ HATVANI NEMESITETT BUZAVETŐMAGRA
 amíg a készlet tart, már csak augusztus hó végéig fogad el megrendelést a **HATVANI NÖVÉNYNEMESITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Hatvan**
 9107

HARDERER és FORGÓDOBRENDSZERŰ 9214
burgonyakiszántó-gépeket
 kedvező áron raktárról azonnal szállítunk.
 Napiteljesítmény 2—4 magyar hold.
 A megtakarított napszám-berekből a gép egy idény alatt kifizetődik.
 Áránálattal szívesen szolgál:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST,
 V., Váci-ut 80. sz.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a kuszóbon álló **sertéshizalási idény** alkalmából gyárunkban készülő szabadalm. **függőleges kövökkel dolgozó kukoricadaráló-malmokra,** melyek közül még néhány darab kapható.

A malmok, melyeknek köveit pergeként 300 fordulattal 5 lóerővel forgatjuk, készletben állnak. Járnak, a következő kivitelben készülnék:

Szám	Méret mm.-ben	Forgatási sebesség fordulat/perc	Használati terület hektár	Ár forint
II.	500	5	120—150	250
III.	550	6	150—200	300
IV.	640	8	200—300	380
V.	800	10	250—300	450
VI.	700	14	450—500	600

KANN és KELLER Budapest, V., Vilmos-császár-ut 62. sz. 9074

Használt és új **zsákok, ponyvák, zsinegek** **FLEINER JENŐ és Tsa**
 zsáknagykereskedők. **BUDAPEST,**
 V., Perczel-Mór-u. 4. TELEFON: 118-76

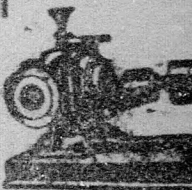
LÓ

Eladá

Uj és használt **ZSÁK** és **PONYV**

vétele és **KLEIN S**
 eladása
BUDAPEST, VI.,
 utca 8. Telefon 21

CSILLAG GY
 szivattyu- és gép
 Budapest, V., Tisz
 Telefon: 170-

Urakalmak és ge
 figyelmébe

Kőforgó szivattyúk
 huzartésűt lecsúszó
 gépek meynyidőg v
 Működés. Tűzoltószer
 Működés szivattyúk,
 lajtonkocsi és tölts
 tyúk speciális gyárt

Zöldsegasz

Írta: Buchia Gyöb. B
 küldéssel 7-50 kor. "Pátr
 könyvostálya, Budapest
 Csis-ut 25. sz. (K)

Vétel

Keresünk megvételre
 ton málka
 bílla vagy más hasonl
 mánya szélőpréss.
 Isbati új vagy jókora
 használt is. Gyöngyösi
 Bank R. T., Gyöngyös

Bognár- és
elsőre

körülbelül 900 da
 2—12 méter hossz
 ságban, u. p. l

KERES
ingatlan
 Matiaszkovsz
 dája, Budapest
 Üzleti óra déli 1

Gaz

nyomt

"Patria" irod. v

Többféle K
 Megrendelések pontos b

GY

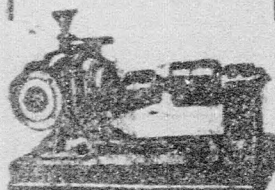
LÓTARTÓK! Min-den-féle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

Kolhányi Testvérek
szőgyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. (Örökimádás-templom mögött)

Eladás
Uj és használt **ZSÁKOK** és **PONYVÁK**

vétel és eladás **KLEIN SÁNDOR**
BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 8. Telefon 31-18. 8740

CSILLAG GYULA
szivattyú- és gépgyár,
Budapest, V., Tiaza-u. 8.
Telefon: 170-15.

Uradaimlak és gazdák
figyelmébe!
Körförgő szivattyúk kony-
hakortézetű locsolásra, ren-
geteg mennyiségű víz szál-
lításra. Tízféle szivattyú, ké-
ziféle szivattyúk, gézek.
Lajtkocsik és lószerszámok
speciális gyártása. 8879

Zöldsegaszalás.
Ira: Buda Győző. Hérmontos
küldésel 7-50 kor. "Patria" r.-t.
könyvszáma, Budapest, IX.,
Üllői-ut 25. szám. (Köztelek).

Vétel
Keresünk megvételre egy foly-
ton működő Ma-
bille vagy más hasonló gyár-
mány szőlőprést. A prés-
tehető új vagy jókarban lévő
használt is. Friss gyümölcs
Bank R.-T., Gyöngyös. 8495

Bognár- és szerszámának alkalmas
elsőrendű ákácfa
körülbelül 900 darab, 12-61 cm. vastagságban és
2-12 méter hosszúságban Gyapapusztai gazda-
ságban, u. p. Paks, Tolna megye, eladó. 9110

KERESEK ügyfeleim részére kü-
lönböző nagyságu
ingatlanokat és bérleteket
Matlaskovszki „Méhkas” Forgalmi Iro-
dája, Budapest, VII., Rákóczi-ut 8/8.
Üzleti óra déli 1 órától. 9117

Gazdasági
számveteli
könyvek és
nyomtatványokból
állandó nagy raktárt tart a
"Patria" irod.váll. és nyomdai r.-t., Budapest,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)
Többféle könyvelési rendszer!!
Megrendelések pontos és gyors elintézése. Árjegyzék ingyen.

Eladó vagy bérebeadó birtoko-
kat keresek. Hoffmann,
Budapest, Teréz körút 1/a. 8537

100 méter méterű szőlőszőlő keve-
rekmentes **vetőreosot**
keres megvételre, esetleg eredeti
ültetvényű Hanna vetőreosot
ad esetleg Schwanz Gyula
gazdasága, Zsuzsa, posta Gönc.
8555

300-600 holdas keltő épüle-
tekkel rendelkező
birtokot keresek megvételre,
esetleg instruktívul. Részletes
ajánlatokat kér Székessy, Domb-
Ircsón. 8893

Szénát, vettől vagy elsőrendű
rétű, 800 métermását
vező Dianchy szőlőbirtokos,
Szada, Pest m. Ügyvédok ki-
zárva. 8941

100-300 holdas birtokot
épületekkel, fel-
szereléssel, vagy anélkül vevők
6-zi átvételre. Horváth István,
Inárus-Kákos. 8559

Bérlés
Bérlés, 1100 hold, 6 szobás
kastély, jó karban tar-
tott gazdasági épületek, teljes
elő- és holtfelszereléssel októberi
átadásra, szükséges tőke kb. 3 és
fél millió. Ajánlatok Kristo-
foltól István, Budapest, II.,
Dobrentei-utca 18.

Két házaszólás birtok lakó-
házzal bérebeadó. Ajánlatok
"Birtokbirtok" jellegű Mezei
hirdetőbe, Budapest, Eszék-ut 5.
8944

Keresek kisebb birtokot vagy
szőlőbirtokot lakó-
házzal. Ügyvédok kizárásával.
Ajánlatok "Szőlőbirtok" jellegű
Bikray hirdetőbe, Buda-
pest, Vilmos császár-ut 33. 8638

40-50 holdas tanya birtokot
lakóházzal, gazdasági
épületekkel bérebevevők
Szendy, Pécel, Maglóci-ut 19.
8643

Bérebevevők hosszabb időre
600-700 kat.
holdas, teljesen felszerelt bir-
tokot, gazdasági és lakóépüle-
tel Dunán túl, lehetőleg Vas,
Sopron, Moson megyékben, ter-
ményjárásért. Ajánlatokat a
kiadóhivatallal továbbít "3689" sz.
alatt. 8668

Gazdasági építkezésekhez vasmunkák, istálló-,
magtárolakok, vizeztartályok stb.
nagy választékban **FARKAS és TÁRSA** lakatosárnyár, kész-
raktárról kaphatók Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz. 8725

Földbirtokokat különféle
nagyság-
ban ajánlok megvételre. **Birtokvételeket**,
parcellázásokat és **finanszírozásokat** ellátalak.
Tőzsdei megbízásokat pontosan eszközölök.
Strasser SMILL banküzlete,
Budapest, V., Lipót-körút 26. Telefon: 37-35. 9071

Csepplőgarnitúrákat, **gőzgepeket**,
darálókat,
szivattyúkat,
mindennemű **malomgépeket**, **gyárt, javít, cserél**
Király Gyula malomépítész és gépgyár,
Budapest, IX., Ráday-u. 24.

Csepplési idényre
ajánljuk la minőségű **cser- és chromcserzésű**
gépszijainkat, **gép- és henger-**
olajat, gépszirt
Kriser és Mártony, műszaki kereskedők,
Budapest, V., Kálmán-u. 26. 8662

Boroshordó
saját készítményű, elsőrendű erős tölgyfából, minden
nagyságban és mennyiségben raktárról kapható.
Király János és Tsa kádárpartelep
Budapest, IX., Dandár-u. 24. (Mester-utca mellett) 9120

150 darab 4 hónapos
mangalicamalac
eladó Gyapapusztai gazdaság-
ban, u. p. Paks, Tolna megye. 9111

Benzin nélkül
nagy megtakarítással hozhatja üzembe motorját az
általam gyártott, négykerékű kocsihoz szerelt kipróbált
szívógáz-generátor
teleppel, mely különböző nagyságban, teljesen üzemre
kész **azonnal** szállítható. A motoron
szükséges csekély átalakítást szavatossággal vállalom.
Schanzler Pál, szívógázgenerátor- és mezőgazdasági
gépműhely. Városi iroda és eladási hely: 9108
Bleier Ármin cégnél
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR
ÉS FAIPAR RÉSZV. TÁRS., BUDAPEST.
Központi iroda: **BUDAPEST, V., Balaton-utca 2. sz.**
Telefon: 156-51, 79-43.
Gyártótelepek: **BUDAPEST, V., Póssányi-ut 21-23.**
PESTI SZENTLŐRINC, Gyömrői-ut.
ALBERTPÁLVA.
GYÁRT:
GAZDASÁGI SZEKEREKET,
szekéralkatrészeket stb. 8771

**1-a kocsikenőcs, kékkő, kar-
bid, raffiaháncs, gépkenőcs**
stb. mezőgazdasági cikkeket
legelőcsőbb napi áron ajánl
Ratzka Ágoston, Budapest, V., Lipót-
körút 17. Telefon: 65-02. Interurban.

BENZIN nem kell többé!
Minden benzinmotor azonnal
átalakítható faszéngázhajtásra,
ha hozzá generátoraimat hasz-
nálja és ezáltal naponta 1000-
1500 korona üzemköltséget takarít meg. 4, 10, 16 és 20 HP.
szívógázmotorok
teljes komplet, raktárról azonnal szállíthatók. 9118
Szigeti József, Budapest, V., Kálmán-u. 14.

Mütrágyát
ab Wiener Neustadt, haterméki **Musulin & Co., Wien.**
25 vagonig szállításra ajánl: **BALKANIA R.-T.** Budapest,
VII., Rákóczi-ut 78. Telefon: József 60-40. 9100

Eladó 12 darab 3 1/2 éves csikó
főlvér, legelőről nyers
hibátlan, **birkakos**
28 darab
merinó, 3 éves tenyésztésre használható, elsőrendű.
Cím: **Vajna testvérek, Zsáka, Bihar m. 9080**

Borsajtók, szőlőzuzók, tengerimorzsolók,
vetőgépek, gazdasági szekerek azonnal be-
szerezhetők a
Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társaságnál. 9098

Segítség a szénhiányon
a magasnyomású szélturbina.
Helyettesítője a gőz-, benzin-, nyereolajmotoroknak. Hasz-
nálható vízszivattyúzásra, gazdasági gépek meghajtására,
villamosáramfejlesztésre, őrlésre, csepplésre stb. - Szállítja:
Hungár István malomépítő és gyárberendező vállalata
Budapest, VI., Izabella-u. 84. 8726
Teljes malomberendezések, takarmánygyártótelepek, szárítótelepek stb. stb.

Uj szakkönyvek!
Andrássovich: Házinyulenyésztés 20-
Balassa: Csepplőgépek szerkezete 50-
Bernátsky: Szőlőművelés 24-
- Veteményes kert 20-
Buchtá: Gyümölcsstermesztésünk múltja és jövője 8-
- Zöldsegaszalás 4-
- Gyümölcs- és zöldsegfélék értékesítése 40-
Cselkó: Takarmányozás 56-
Dorner: A burgonya termelése 36-
Drucker: Szőlőink felújítása 10-
Grabner: Hogy lett Nyomorjalyából Gazdagfalva 15-
Horváth: Tyuktenyésztés 5-
Illés: Cirok, köles, repace és mák termelése 18-
Ignác: Méhészet 24-
Kaán: Erdőgazdaság-politikai kérdések 25-
Kodolányi: Mezőgazdasági munkák és teendők 24-
Konkoly Thege S.: Állattenyésztésünk fejlődé-
sének fő feltételei 40-
- 1920. évi gabonatermes értékesítése 7-
Krancher: A mézelő méh élete 25-
Schandl: Szarvasmarha tenyésztése 56-
Valló: Méhtenyésztés vezérfonala 40-
A enfi árakhoz még 10% felár számítandó!!!
Postadիրա egy könyvnel 5 K, minden
további könyv után 2 K küldendő!!!
"PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. sz.

GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából **FALUDI ÉS ELEK-nél**
a legelőcsőbban kaphatók: **BUDAPEST, V., Nagykörút-utca 22.**

Állást keresők

Gazd. alkalmazottak

Uradaim... 39 éves nő, 16 évi gyakorlat...

Gépszakmács

20 éves, uradalmi gyakorlat...

Földmivészkolát

38 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Földmivészkolát

24 éves, földmivészkolát végzettségű...

Eladó

egy hátsó, kanca, fekete, egy hirtő kanca...

Felestartásra

birka, hirtő, sertés, nyulak...

Feles

3-400 darab tenyésztési...

Eladó

2 drb 4 éves, kerék, szék...

1/4 éves

álváltó, látszó vér, fekete...

Eloszerelők

2-3 darab jól fejlett...

Eladó

egy pár világos pej, herék...

Bérlés

megszámlált miatti eladó...

Fajliszta

taosok, három hirtő, papasok...

Eladó

24 éves elcsendő, szímmint...

Egy világos

pej, 168 cm magas, 1/2-2 éves...

Eladó

48 hirtő, 48 hirtő, 1/2-2 éves...

Mökertész

alkalmazást keres, október 1-től...

Hadvisek

koron, földmivészkolát végzett...

Gépszakmács

uradalmi állatkereső...

Segédlist

földmivészkolát végzett...

Állatok

Angol

tenyésztés, Hampshir-Dowa...

20 drb

különböző korú eredeti...

Gazdaságomban

eladó 1 penny, 4 éves kanca...

Cornwall

wanglia keresztes, zselé...

RÉCEI SAMU

NAGYKANIZSA. Szállít: járműveket, üszöket és tinókat.

350 drb

sertés részére mak, kocsik...

Műszertan

antik és műbútorok...

Gazdasági

épületek tervezését...

Budapesti

uradalmi lakóingatlan...

Nagybirtokossal

15 millióval...

Kereskedelmi

iskola igazgató...

Csodaszörny

viváncs! Rekord terméseredmény...

Vesztek és eladók

szénát, szalmát, szalás és szemes takarmányt...

Fischer József

takarmánykereskedő, Budapest, IX., Reményi-utca 1.

Vezetek és eladók

szénát, szalmát, szalás és szemes takarmányt...

Fischer József

takarmánykereskedő, Budapest, IX., Reményi-utca 1.

Megelőzött

BARY GER. PATENTKÖNYV. NEMZETI...

Törött gazdasági

géprezszeket, újjal azonos szilárdság...

Vadásztöltényeket

100 darab...

Lokomobil

Reber, 8 HP, 30 lóerős...

Eladó

egy gazdaságban lévő 8 HP...

Eladás

Héves megyében 300 fa 100...

12 mm

begyárt, kitűnő minőségű...

Budai

Dunamentén, 14 hold, melyből...

Szolnokmegyében

1200 hold birtok, ebből 180 legelő...

Öt darab

25-fogú, kifüggesztésű...

Nyírfa

rudak, egy vagón, 4 méteresek...

Üzli

borád, 6000 darab, aranka...

Sztráfkocsi

50 k. teherviszta, 2 darab...

Hintó

Phaeton, fedéses, eljárat...

Sertéshizlalda

5 m. holden, 1200...

20 HP

kétgéprezszertű gézekészlet...

Könnel

vezetők, sziklórongok...

Cseplőgépek

10 darab...

Serfákat

gyümölcsfákat, erdőgazdálkodás...

Eladó

1 darab...

Óriás

100 literes...

Vadásztöltényeket

100 darab...

Lokomobil

Reber, 8 HP, 30 lóerős...

Eladó

egy gazdaságban lévő 8 HP...

Eladás

Héves megyében 300 fa 100...

12 mm

begyárt, kitűnő minőségű...

Budai

Dunamentén, 14 hold, melyből...

Szolnokmegyében

1200 hold birtok, ebből 180 legelő...

Öt darab

25-fogú, kifüggesztésű...

Nyírfa

rudak, egy vagón, 4 méteresek...

Üzli

borád, 6000 darab, aranka...

Sztráfkocsi

50 k. teherviszta, 2 darab...

Hintó

Phaeton, fedéses, eljárat...

Sertéshizlalda

5 m. holden, 1200...

20 HP

kétgéprezszertű gézekészlet...

Könnel

vezetők, sziklórongok...

Cseplőgépek

10 darab...

Serfákat

gyümölcsfákat, erdőgazdálkodás...

Eladó

1 darab...

Óriás

100 literes...

Vadásztöltényeket

100 darab...

Lokomobil

Reber, 8 HP, 30 lóerős...

Eladó

egy gazdaságban lévő 8 HP...

Gulya

1000 darab...

Alig

használt gézekészlet...

Kunhegyesen

1000 hold...

Egyszázötven

hold...

Eladó birtok

Kisvárdán...

Ifj. HAAS ADOLF

gépészijakart, Budapest, V., Gsánady-u. 7.

Cirok, köles, repce

mak és napraforgó, termelés. Irt: Mts Lajos.

Francia gyártmányú

mozgószerkezetű...

Ziska József

mozgószerkezetű...

Most jelent meg!

A CSÉPLŐGÉPEK...

Gabonati

valam...

TELEFON: József

...

KISIRIDETÉSI ÁR

Mind...

Betöltendő állás

Gazdatisztek...

Gazd. alkalmazotta

Kocsisgazda...

Magyarországi

Kertész...

Szeszgyárvezető

...

Falusi

...

Irodatiszt

...

Gabonati

...

TELEFON: József

...

KISIRIDETÉSEK

...

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK,
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. 9858

LŐSZERSZÁM IGÁS és JUKKER nagy raktára

bőrből és hevederből.
Ára 500-1150 K.-ig.

GÁL MIRÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)

Szállítás postán is, utánvétellel.

REISMAN KÁROLY
BUDAPEST,
VI., PODMANICZKY-UTCA 67.

SZÁLLIT: malomgépeket, teljes berendezéseket,
mezőgazdasági gépeket, lakarmányfüllestőket, répvágókat, darálókat, kőzitrőrőket, lóherofejtő és gazdaságokban szükséges összes műszaki cikkeket. 8254

Mezőgazdasági

nagyüzemek jószágigazgatói állását az üzem legorszerűbb formában és legjövendőbbre alapuló vezetősemmel garantálása mellett — elvállalja nagybank iradalmának akadémiai végzettséget igénylő vezetője csak oly iradalmak megkeresését kérem, hol a 60-jelű mezőgazdasági üzem folytatására a komoly szándék megvan. Megkereséseket a kiadótáblába „Jószágigazgató 9073” jelzéssel kérem. 9075

Bérszántást

80 és 110 HP. CASE GŐZEKÉKKEL elsőrendű szerelők vezetése alatt vállal:
HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgönycim: CASE BUDAPEST. 8858

GŐZEKE

-részleteket mindenféle gyártmányú gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. SODRONYKÖTELEKEIT
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon. Eladó: 5-ös „KENNA” eke általjáróval. 9103

Több ezer métermázsa tavalyi széna

préselt állapotban eladó.
Az áru vasút mellett tárol cégünk telepén.
Szállítás bármikor eszközölhető. Eladás csakis helyszínen való megtekintés és átvétel mellett történik. BETTLHEIM W. SAM. és FIAL, Nagykanizsa. 9076

Gróf MIRBACH és ZONGOR

bank-, gabona- és tőzdebizományi irodaja,
Budapest, VIII., Népszínház-utca 20.
Telefon: József 8-15.
Elfogad megbízásokat:
Értékpapírok és külföldi pénznemek, gabona, mezőgazdasági termények vétele és eladására.
Külföldi kifizetések és átutalásokra.
Ingatlanok vétele és eladására.
Jelzálog-, lombard- és váltóközlésnök folyósítására. 9101

20 db elsőrendű tenyészkan

11 hónapos, átvészelt, szőkésőrű mangalica kerül eladásra, esetleg becserélésre, hasonló fajtenyésztésből származó kanokkal. Súlykülömbözést kölcsönösen fizetendő. Érdeklődők forduljanak
Herceg Ödessaich Zsófia né központi hivatalához, Rétköz (Szabolcs megye). 9063

DISTOL

biztosan ható szer a **mételykór ellen**
Dr. MAREK JÓZSEF állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint

Készíti: „CHINOIN” gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5.
Közelebbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál. 8428

Rosták, triörök, répvágók, szecskavágók, ekék, vetőgépek, borsajtók, valamint mindennemű egyéb mezőgazdasági gépeket

legolcsóbb árban és a legjobb minőségben azonnal szállít

Nemzetközi Kiviteli és Behozatali R.-T.
Géposztálya

Budapest, VI., Váci-körut 7.
Telefon: 10-22 és 78-42. 8928 Sürgöny: Interexim.

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T.

Budapest, IX., Tóth-Nálmán-utca 8. (Hűtőház.)
Telefonszám: József 18-61. Sürgönycim: Vadhus Budapest.

Lőtt vadat

minden átveszünk
s ezért a legmagasabb árat fizetjük.

Szállítóinknak kívánatra minden összegű óvadékot nyújtunk.

Nagyobb vadászati eredményeket saját közegünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvétetünk. A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal ki-egyenlítjük. 8987

Üzletfeleink

lőszerszükségleteit

gyári árban

beszerezzük.

Lőszerszükségletnél a töltények nagysága és a serétek száma közlendő.

Anyaghiány és gyártási nehézségek miatt

VESZÜNK

WOHANKA-MOTOROKAT

minden nagyságban.

WOHANKA és Társa utóda r.-t. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz. 8998

K

AZ ORS

AZ ORSZÁG

TA

Miniszterváltozás
Megegyezés a k
Kulturát a falva
Motorikus gen
(Orády János.)
Allami ménék
Henrik.)
Az Alföld befási
Károly dr.)
A cukorrépa mag
Uj rendeletek.
Könyvismertetés
A szentesi munk
A „Falú” Szövet
Rubinek Gyula
Vegyes közlemé
Tőzsde. Kereske

AZ OMGE

az Országos Mag
művelési és növe
f. 6. augusztus h

tanulmány

Az OMGE föld
osztálya Zierer Er
gazdaságába az o
rendezésének, az
nyeinek, valamint
(burgonyahengerm
tekintésére tanul
ránduláson résztve
és amennyiben a
engedi, az OMGE
OMGE titkári hiv
lehet. Az elhelyez
vehető fel, azért
irányadó.
Indulás aug. 3
p. u. délelőtt 7-15-
Sárvárra. Érk. 4
Érk. 6-30 kor. II. B
előtt Nagykanizsa
másra, érk. 8-10-k
Mikospusztára. I
delelőtt Balatonfűr
Zalabér (kétszeri

Ekét, vágó

a Magyar

Mai szám